

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคใต้

สตูล
Satun

ทรัพยากร
การท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคใต้

สตูล

ตราประจำจังหวัดสตูล :

ภาพพระสมุทรเทวาสถิตอยู่บนแท่นหินกลางทะเล เบื้องหลังมีรัศมีพระอาทิตย์อัสดง

พระสมุทรเทวา หมายถึง เทวดาผู้ปกป้องรักษามหาสมุทร

บัลลังก์หิน หมายถึง วิมานของเทวดา

พระอาทิตย์อัสดง หมายถึง ฝั่งทะเลตะวันตก หรือมหาสมุทรอินเดียนั่นเอง

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกกาหลง

ชื่อสามัญ :

Galaong, Snowy Orchid Tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Bauhinia acuminata Linn.

ต้นไม้มงคลประจำจังหวัด :

กระซิก หรือประดู่ชิงชัน

ชื่อสามัญ : Black-wood

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Dalbergia parviflora Roxb.

คำขวัญประจำจังหวัด :

สตูล สงบ สะอาด ธรรมชาติบริสุทธิ์

คำนำ

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ อันเป็นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เห็นว่าน่าจะจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

อนึ่งในโอกาส ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ นับเป็นช่วงอันดีที่จะมีการรวบรวมสรรพความรู้ที่เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อการพัฒนาศักยภาพการตลาดท่องเที่ยวไทย การจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเกิดขึ้นจากสองแนวคิดนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยนั้นแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ป่า เขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ รวมถึงสิ่งที่ถือกำเนิดขึ้นร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ เช่น ซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมถึงพิพิธภัณฑสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยมาโดยตลอด นับแต่ก่อตั้งองค์กรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชน ด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น นิตยสาร จุลสาร ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หนังสือ หนังสือภาพ แผ่นพับ สารคดี ภาพยนตร์ ตลอดจนการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว และจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในนามของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฯลฯ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเรียงลำดับอักษร จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้า เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโอกาสนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นักศึกษา และบุคลากรด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้นำไปใช้พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปยังทุกภูมิภาค

ในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการท้องถิ่นดังเช่นทุกวันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าในอดีต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตระหนักดีว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทนั้นยังมิได้มีระบบบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่ถูกต้องรองรับ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดภาระหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วย หนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการให้ความรู้นั้น

การจัดทำทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย แบ่งเป็น ๔ ชุด เริ่มต้นที่ภาคอีสานใน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำภาคกลาง-ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ในเวลาถัดมา แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้รวบรวมจากข้อเสนอแนะของท้องถิ่นและฐานข้อมูลส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์สาขาต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นที่ปรึกษา อำนวยการ ดำเนินงาน ทั้งได้มีการประชุมตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อความถูกต้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้จากหนังสือชุดทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ อันมีผลสืบเนื่องให้เกิดความสำนึกหวงแหนรักษามรดกที่ธรรมชาติและบรรพชนได้สร้างไว้ เพื่อให้คนไทยสามารถเป็นเจ้าบ้านผู้มีความรู้ มีศักดิ์ศรีและมีอัธยาศัยไมตรีต่อผู้มาเยือน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งหนึ่งของโลก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

วิธีใช้

สัญลักษณ์ แสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ได้แก่

ธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา

ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

คำหลัก เรียงตามตัวอักษร ก – ฮ แยกประเภทตามลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว

ความนำ แสดงภาพรวมหรือจุดเด่นของคำหลัก

ความหลัก ย่อหน้าที่ ๒ แสดงองค์ความรู้ของทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น ๆ เช่น ความเป็นมา ภูมิปัญญา

ดูที่ อ่านเพิ่มเติม เพื่อโยงความรู้ความคิด

พิกัดภูมิศาสตร์ แสดงค่าตำแหน่งของสถานที่ประกอบด้วย ละติจูด และลองจิจูด

ความรอง – ล้อมกรอบ แสดงเกร็ดความรู้ หรือ ขั้นตอนกระบวนการ

หมวดอักษร และ ***เลขหน้า***

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้รับประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ มีพื้นที่ ๔๙๓.๓๙ ตารางกิโลเมตร (๓๐๘,๓๖๒.๕๐ ไร่) ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ ๒๒ เกาะ ได้แก่ *เกาะเขาใหญ่ เกาะเภตรา เกาะเหลาเหลียง* และ*เกาะลิดี* เป็นต้น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะเขาหินปูน มีที่ราบบริเวณชายหาดของเกาะต่าง ๆ อุทยานฯ มีความหลากหลายของระบบนิเวศ ได้แก่ *ป่าดงดิบ ป่าชายหาด ป่าชายเลน* และ*แนวปะการัง*

พันธุ์พืช ที่พบ ได้แก่ ตะเคียนหิน ตะเคียนทราย ยาง สาวดำ ตะแบก สนทะเล กระทิง ปอทะเล พะยอม โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก โปรง ตะบูน เป็นต้น

สัตว์ป่า ที่พบ ได้แก่ พะยูน นางอาย ค่างแว่นถิ่นใต้ กระจง หมูป่า ค้างคาว นกยางทะเล นกออก นกชาปีไหน นกกาซัง นกแก๊ก เหยี่ยวแดง งูเหลือม ตะกวด ปูไก่ เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีระบบนิเวศแนวปะการังขนาดใหญ่ อยู่บริเวณเกาะต่าง ๆ ปะการังมีความสมบูรณ์ดี มีสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ปะการังเขากวาง ปลิงทะเล ดาวทะเล ดาวขนนก หากปุ้ม หากหนาม ปลาปักเป้า ปลากระพงแดง ปลาไหลทะเล ปลากระบอก ปลาอินทรี ปลาโอ ปลาสินสมุทร ปลานกแก้ว ปลาสาก ปลาสิงโต ปลาโนรี ปลาผีเสื้อ ม้าน้ำ เป็นต้น

ดูที่ เกาะเขาใหญ่ / เกาะลิดี
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 30.078′ E 99° 27.188′

ปูไก่
ชื่อสามัญ : Terrestrial crab
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cardisoma carnifex*

ปูไก่ มีลักษณะกระดองกลมสีน้ำตาลอมม่วง ขอบด้านหน้าโค้งมนไม่มีสัน ตาอยู่บนก้านตา เบ้าตากว้าง รยางค์ขากรรไกรหลังคู่ที่ ๓ อยู่ห่างกัน ส่วนอกข้างช่องปากปกคลุมด้วยขนสั้นหนาแน่นเป็นพรม ก้ามยาวสีแดงสดหรือขาว ก้ามซ้ายใหญ่กว่าขวา ปูไก่เป็นปูน้ำจืดชอบอยู่ตามลำธาร ปกติจะพบได้ตามเกาะทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ปูไก่จะออกหากินในช่วงเวลากลางคืน มีเสียงร้องคล้ายกับไก่ จึงเป็นที่มาของชื่อ ปูไก่

อ
๖๓

ทรัพยากรการท่องเที่ยว ชุดภาคใต้ ประกอบด้วย ***บทนำ*** ได้แก่ ภูมินิเวศ / ยุคดึกดำบรรพ์ ปูมบ้านปูมเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ / ศิลปวัฒนธรรม ***คำหลัก*** เรียงลำดับตามอักษร ก – ฮ แยกประเภทตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยว ***ดัชนี*** อยู่ต่อท้าย ช่วยในการสืบค้น ***บรรณานุกรม*** อยู่ท้ายเล่ม สำหรับผู้ประสงค์ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการเขียน เช่น

- หลีกเลี่ยงคำหรือความที่จะก่อความขัดแย้ง
- คำเฉพาะหรือภาษาท้องถิ่น คงไว้โดยวงเล็บภาษากลาง เช่น ควน (เนินเขา) โตน (น้ำตก) ยวน (หมู่) หนังลุง (หนังตะลุง)
- ยุค ใช้กำหนดค่ายังไม่มีตัวอักษรใช้สื่อสาร
- สมัย ใช้กำหนดค่าเมื่อมีการประดิษฐ์อักษรใช้สื่อสาร
- พันธุ์ไม้ / พรรณไม้ ใช้ตามบริบท เช่น พันธุ์ไม้ ใช้ในกรณีเกี่ยวกับการสืบต่อพันธุ์ (สายพันธุ์) พรรณ หมายถึงชนิด (เน้นรูปร่างภายนอก)
- ภาพเขียนสี ใช้ในกรณีที่เป็น *ภาพเขียนสี* โดยแท้จริง นอกนั้นใช้คำว่า *ศิลปะถ้ำ*
- แม่น้ำ / ลำน้ำ ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้คำว่า *แม่น้ำ* ในกรณีเอ่ยถึงเส้นทางน้ำตลอดสาย เช่น แม่น้ำตาปี และใช้ *ลำน้ำ* ในกรณีเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำ

สารบัญ

ถ้ำลอดปูยู

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสตูล

ภูมินิเวศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสตูล (Satun) ตั้งอยู่ทางใต้สุดของประเทศไทย บริเวณชายแดนสุดทิศตะวันตกเฉียงใต้ด้านทะเลอันดามัน ส่วนหนึ่งของมหาสมุทรอินเดีย มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ยาว ๕๖ กิโลเมตร จังหวัดสตูลอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๙๗๓ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๒,๔๗๘ ตารางกิโลเมตร (๑,๕๔๙,๓๖๑ ไร่) ใหญ่เป็นอันดับที่ ๖๐ ของประเทศ และลำดับที่ ๑๒ ของภาคใต้ ทิศเหนือติดกับอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทิศใต้ ติดกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออก ติดกับอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย ทิศใต้ ติดกับทะเลอันดามัน

จังหวัดสตูลแบ่งเขตการปกครองเป็น ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสตูล อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า อำเภอควนกาหลง อำเภอควนโดน อำเภอท่าแพ และอำเภอมะนัง

ภูมิประเทศ

เนื่องจากสตูลตั้งอยู่บนที่ราบระหว่างภูเขากับทะเล จึงมีดินอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก ส่วนที่ราบตามริมฝั่งทะเลมีป่าชายเลนปกคลุมกว้างขวาง มีชายฝั่งทะเลยาว ๑๔๔.๘๐ กิโลเมตร พื้นที่ด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสลับซับซ้อนของทิวเขานครศรีธรรมราช ทอดยาวลงไปทางทิศใต้ต่อกับทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นพรมแดนไทย - มาเลเซีย พื้นที่ของจังหวัดค่อย ๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ โดยมีที่ราบแคบ ๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ส่วนมากเป็นหาดเลนและหาดทราย ถัดจากที่ราบลงไปเป็นป่าชายเลนน้ำเค็มท่วมถึง อุดมด้วยป่าแสมและป่าโกงกาง สตูลเป็นจังหวัดที่ไม่มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน มีแต่ลำน้ำสายสั้น ๆ กำเนิดจากทิวเขานครศรีธรรมราช ดังนั้นจึงมีพื้นที่ภูเขาร้อยละ ๔๐.๓๑ เป็นที่ราบหรือเนินร้อยละ ๔๑.๘๑ และเป็นที่ชุ่มน้ำถึงร้อยละ ๑๗.๘๘

ภูเขาที่สำคัญในจังหวัดสตูล เช่น เขาจีน หรือเขาบูเก็ตจีนา (ชีนา) สูง ๗๔๐ เมตร เป็นส่วนหนึ่งของทิวเขานครศรีธรรมราช เป็นยอดเขาสูงที่สุดในจังหวัดสตูล นอกจากนี้ยังมีทิวเขาพะเนียด เขาเกตรี สูง ๓๗๔ เมตร เขากวงใหญ่ เขากวงหมันเล็ก เขาวังหมัน สูง ๓๔๘ เมตร เขากาหมิง สูง ๖๔๙ เมตร เขาระยาบังสา สูง ๔๔๕ เมตร (อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยาและเขาระยาบังสา) เขาค้อม เขาแดง สูง ๔๙๐ เมตร เขาขาว สูง ๒๖๒ เมตร และเขาโต๊ะพญาวัง สูง ๒๐๐ เมตร เป็นต้น

นอกจากพื้นที่บนผืนแผ่นดินใหญ่แล้ว สตูลยังมีเกาะกระจายอยู่ในทะเลอันดามันมากถึง ๑๐๖ เกาะ ประกอบด้วย ๒ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ได้แก่ อุทยานแห่งชาติตะรุเตา มีเกาะที่สำคัญ เช่น เกาะตะรุเตา เกาะไข่ เกาะหินงาม เกาะหลีเป๊ะ เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะหินซ้อน กองหินจาบัง ฯลฯ ล้วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทั้งสิ้น และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ประกอบด้วย เกาะเภตรา เกาะบุโหลน เกาะลิดี เกาะเขาใหญ่ เกาะละโละแบนแตน เกาะเหลาเหลียง เกาะเปรามะ และเกาะกล้วยไม้ เกาะเหล่านี้คือส่วนของยอดเขาโผล่พ้นน้ำ หลังจากเปลือกโลกด้านทะเลอันดามันยุบตัวลงในอดีต ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกของสตูลจึงเป็นชายฝั่งแบบยุบตัว (Submergence Shoreline) อย่างไรก็ตามชายฝั่งทะเลแถบนี้เว้าแหว่งไม่มาก จึงไม่เหมาะในการสร้างท่าจอดเรือน้ำลึก อีกทั้งระดับน้ำค่อนข้างตื้น เรือขนาดใหญ่เข้าเทียบท่าไม่สะดวกนัก

ป่าไม้ จังหวัดสตูลตั้งอยู่ภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งตามธรรมชาติมี ป่าดิบชื้น (Moist Evergreen Forest) ปกคลุมหนาแน่น ทั้งบนภูเขาสูง เนินเขา ที่ราบ หรือแม้กระทั่งป่าบนเกาะกลางทะเล ปัจจุบันเหลือเนื้อที่ป่าไม้อยู่ร้อยละ ๔๗.๑ ชนิดป่าไม้สำคัญ ได้แก่ ป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และป่าชายหาด พื้นที่เหล่านี้ได้รับการอนุรักษ์ไว้ในรูปแบบของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เนื้อที่ ๑,๔๙๐ ตารางกิโลเมตร อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา เนื้อที่ ๔๙๔.๓๘ ตารางกิโลเมตร อุทยานแห่งชาติทะเลบัน เนื้อที่ ๑๙๖ ตารางกิโลเมตร และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง เนื้อที่ ๑๘๒ ตารางกิโลเมตร

ป่าดิบชื้นพบบนภูเขาสูง เชิงเขา และที่ราบ มีพันธุ์ไม้สำคัญ เช่น ตะเคียนทอง *(Hopea odorata)* ตะเคียนหิน *(Hopea ferrea)* ไข่เขียว *(Parashorea stellata)* หลุมพอ (*Intsia palembanica*) พะยอม (*Shorea roxburghii*) ทองบึ้ง (*Koompassia malaccensis*) และกระบาก *(Anisoptera costata)* เป็นต้น ส่วนในพื้นที่ต่ำใกล้ชายฝั่งทะเล น้ำทะเลท่วมถึง มีดินเลนทับถม และคลื่นลมสงบ จะพบ ป่าชายเลน (Mangrove Forest) งอกงาม พันธุ์ไม้เด่น เช่น โกงกางใบเล็ก *(Rhizophora apiculata)* โกงกางใบใหญ่ *(Rhizophora mucronata)* ตาตุ่มทะเล (*Excoecaria agallocha*) หลุมพอทะเล *(Intsia bijuga)* ลำพูทะเล (Sonnneratia alba) ฝาดแดง *(Lumnitzera littorea)* โปรงขาว *(Ceriops decandra)* ตะบูนขาว *(Xylocarpus granatum)* และแสมดำ *(Avicennia officinalis)* เป็นต้น ป่าชายเลนเป็นพื้นที่อนุบาลสัตว์ทะเลวัยอ่อน อีกทั้งช่วยกำบังคลื่นลมแรงได้ดีเยี่ยม

ป่าอีกประเภทที่พบมากบนหมู่เกาะทะเลสตูล คือ ป่าชายหาด (Beach Forest) พบถัดจากแนวหาดทรายขึ้นไป น้ำทะเลท่วมไม่ถึง พืชทนความร้อนและไอเกลือจากทะเลได้ดีมาก พืชเด่น ได้แก่ สนทะเล *(Casuarina equisetifolia)* รักทะเล *(Scaevola taccada)* เตยทะเล *(Pandanus odoratissimus)* หูกวาง *(Terminalia catappa)* และผักบุ้งทะเล *(Ipomoea pes-caprae)* เป็นต้น

แหล่งน้ำ จังหวัดสตูลไม่มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน มีเฉพาะสายน้ำเล็ก ๆ และลำคลอง มีต้นน้ำจากภูเขาที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออก แหล่งน้ำสำคัญ เช่น คลองละงู มีความยาว ๖๐ กิโลเมตร เป็นเส้นแบ่งเขตอำเภอละงูและอำเภอมะนัง เปรียบเสมือนเส้นโลหิตใหญ่หล่อเลี้ยงสองอำเภอนี้ คลองละงูกำเนิดจากทิวเขาปลายห้วยต้นไทรได้ในเขตจังหวัดตรังและสตูล แล้วแยกเป็นสองสายที่บ้านปากแพรก อยู่ระหว่างตำบลละงู ตำบลกำแพง และตำบลปากน้ำ สายที่ ๑ ไหลออกสู่ทะเลที่บ้านปากบารา ตำบลปากน้ำ ส่วนสายที่ ๒ แตกออกเป็นอีกสองสายย่อยที่บ้านตูแตหรำ

นอกจากนี้ยังมีคลองท่าแพ หรือคลองการะเกต (คลองบาระเกต) คลองลำโลน สายน้ำหลักของอำเภอมะนังและอำเภอควนกาหลง คลองดุสน คลองมำบัง คลองท่าจีน คลองทุ่งหว้า คลองดาว้า คลองชลประทาน ยาว ๑๘ กิโลเมตร หนองปลักพระยา อำเภอเมืองสตูล เนื้อที่ ๒๗๐ ไร่ ใช้สำหรับอนุรักษ์พันธุ์นกน้ำ สัตว์น้ำ และพักผ่อนหย่อนใจของผู้คน เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หนองปลักพระยาและเขาระยาบังสา ทะเลบัน เป็นบึงน้ำธรรมชาติบนหลุมหินปูนยุบขนาดใหญ่ เนื้อที่ ๑๒๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอควนโดน ห่างจากชายแดนมาเลเซีย ๒ กิโลเมตร

ทะเลบัน เป็นนิเวศพิเศษทางธรรมชาติที่หาได้ยากยิ่งในประเทศไทย ลักษณะเป็นหนองน้ำในหลุมหินปูนยุบขนาดใหญ่ (Sink Hole) นักธรณีวิทยาอธิบายว่า เกิดจากโพรง

ถ้ำหินปูนใต้ดิน มีหลังคาที่ถูกกัดเซาะบางลงเรื่อย ๆ จนทานน้ำหนักตัวเองไม่ไหว ในที่สุดก็ถล่มลง กลายเป็นหลุมหรือแอ่งขนาดมหึมา ต่อมามีน้ำฝนไหลลงมาเติมเต็มแอ่งน้ำนี้จนกลายเป็นบึงทะเลบันดังที่เห็น รอบทะเลบันมีป่าดิบชื้นปกคลุมหนาแน่น ส่วนริมหนองน้ำมีพืชหายากคือ ต้นกง หรือบากง *(Hanguana malayana)* งอกงามอยู่ทั่วไป ปัจจุบันทะเลบันได้รับการอนุรักษ์ไว้ในฐานะอุทยานแห่งชาติทะเลบัน

ภูมิอากาศ

สตูลมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้นมรสุมเขตศูนย์สูตร ในหนึ่งปีมี ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน ฤดูร้อนมีช่วงสั้น ๆ ระหว่างเดือนมกราคม - เดือนเมษายน ฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนธันวาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๗.๔ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๒.๓ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๒.๗ องศาเซลเซียส มีฝนตกชุกประมาณ ๖ เดือน (พฤษภาคม - ตุลาคม) และมีฝนตกน้อยประมาณ ๖ เดือน (พฤศจิกายน - เมษายน) ปริมาณน้ำฝนรวม ๒,๓๗๙.๙๐ มิลลิเมตรต่อปี เดือนกันยายนฝนตกมากที่สุด (ปริมาณน้ำฝน ๓๓๕.๘ มิลลิเมตร) เดือนกุมภาพันธ์ฝนตกน้อยที่สุด (ปริมาณน้ำฝน ๒๕.๕ มิลลิเมตร) ช่วงเดือนพฤศจิกายน - เมษายน อากาศไม่ร้อนจัดและมีฝนตกน้อย จึงเหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด สำหรับช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ฝนตกชุก ไม่เหมาะกับการเดินทางออกทะเล เนื่องจากคลื่นลมแรง

ประเภทของป่าที่พบในจังหวัดสตูล

ป่าดิบชื้น น้ำตกโตนปลิว

ยุคดึกดำบรรพ์

พื้นที่จังหวัดสตูลประกอบด้วยหินชั้นและหินแปร ส่วนหินอัคนีปรากฏบางบริเวณ เช่น ทิวเขาทางตอนเหนือต่อเนื่องจากจังหวัดพัทลุง และบริเวณหมู่เกาะอาดัง-ราวี โดยแบ่งเป็นยุคต่าง ๆ ดังนี้

ยุคแคมเบรียน (๕๔๔ - ๕๐๕ ล้านปี) ประกอบด้วยหินแปรที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย คือ ชุดหินตะรุเตา มีลักษณะเป็นหินดินดานสีแดง และหินทรายเนื้อปนไมก้า ชุดหินตะรุเตาอยู่ในเขตบริเวณพื้นที่สันเขาทางทิศเหนือ ในอำเภอควนกาหลง บ้านน้ำหรา บ้านเขาไคร บ้านเขานุ้ย และพื้นที่บริเวณทางตอนใต้และตะวันตกของเกาะตะรุเตา

ยุคออร์โดวิเชียน หรือ ชุดหินทุ่งสง (๕๐๕ - ๔๔๐ ล้านปี) มีลักษณะเป็นหินปูน พบที่อำเภอทุ่งหว้า มีลักษณะเป็นหินปูนเนื้อปนดิน ส่วนหินดินดานพบบริเวณด้านตะวันออกและด้านเหนือของเกาะตะรุเตา ได้แก่ เกาะกลาง เกาะกอและ เกาะสิงห์ เกาะบุโหลนเล เกาะลามา เกาะเขาใหญ่ เกาะตงกู บ้านตะโละใส บ้านท่าแลหลา บ้านควน บ้านทุ่งเสม็ด บ้านหนองหอยโข่ง เขาเงียบ เป็นต้น

ยุคไซลูเรียน (๔๔๐ - ๔๑๐ ล้านปี) ประกอบด้วยหินดินดาน หินทราย และหินปูนแทรกเป็นรูปเลนส์ พบซากดึกดำบรรพ์ในหินดินดานสีชมพู พบในอำเภอทุ่งหว้า อำเภอละงู

ยุคคาร์บอนิเฟอรัส (๓๖๐ - ๒๘๖ ล้านปี) ประกอบด้วยหินดินดาน หินทราย หินเชิร์ต หินอาร์จิลไลต์ บางบริเวณพบชั้นหินทรายแป้ง หินโคลน และหินชนวนอยู่ในหินดินดานสีขาว พบกระจายตัวอยู่ที่ควนกลาง จังหวัดสตูล

ยุคไทรแอสสิก (๒๔๕ - ๒๐๘ ล้านปี) ประกอบด้วยหินกรวดมน และหินทรายสีน้ำตาลอมแดง แสดงการวางชั้นเฉียงระดับ หินทรายเนื้อละเอียดสลับกับหินทรายแป้ง หินทรายหรือหินปูนสีดำ พบกระจายตัวอยู่แถบอำเภอละงู และอำเภอควนกาหลง

ยุคควอเตอร์นารี (๒ - ๑.๘ ล้านปี) ประกอบด้วยตะกอนร่วน เกิดจากกระแสน้ำชายฝั่งทะเล มีหลายแบบ ที่พบมาก คือ ตะกอนชายหาด ประกอบด้วยทราย ทรายแก้ว ปะปนเศษเปลือกหอยและปะการัง พบมากบริเวณเกาะต่าง ๆ ของจังหวัดสตูล

ปูมบ้านปูมเมือง

สตูลเป็นจังหวัดที่มีประวัติยาวนานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ราว ๖,๐๐๐ ปีมาแล้ว ปรากฏร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่กระจายอยู่ตามเพิงผา และถ้ำภูเขาหินปูนทางทิศตะวันออกและทิศเหนือของจังหวัด แถบอำเภอควนกาหลง อำเภอควนโดน อำเภอทุ่งหว้า อำเภอละงู และอำเภอมะนัง แหล่งโบราณคดีที่สำคัญ ได้แก่ เขาโต๊ะพญาวัง ในเขตเทศบาลเมืองสตูล เป็นภูเขาหินปูนตั้งอยู่ริมคลองมำบัง จากการขุดค้นทางโบราณคดีพบ เครื่องมือสะเก็ดหิน (Flake tool) เป็นหินปูนที่กะเทาะตามขอบให้เกิดความคม สำหรับใช้งานขนาดเล็กหรือการขูด แหล่งโบราณคดีแหล่งที่สองคือ เขาโต๊ะนางดำ หรือ เขานางดำ อำเภอทุ่งหว้า เป็นภูเขาหินปูน ขุดค้นพบเครื่องมือสะเก็ดหิน หินลับ ค้อนหิน ก้อนหินรูปสี่เหลี่ยม เศษภาชนะดินเผาทั้งแบบเรียบขัดมัน และแบบลายเชือกประทับ แหล่งโบราณคดีแหล่งที่สามคือ เขาขุมทรัพย์ อำเภอทุ่งหว้า ขุดพบเครื่องมือสะเก็ดหิน เช่นเดียวกับแหล่งอื่น ๆ คือ ถ้ำหัวลิง อำเภอละงู ถ้ำหอย และถ้ำลาซิน อำเภอมะนัง ครั้นมาถึงยุคประวัติศาสตร์มีชุมชนที่เจริญมาก่อนเมืองสตูล ๒ ชุมชน คือ ละงู เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสตูล และ บาราเกต เป็นท่าเรือที่ปรากฏในแผนที่ชาวตะวันตก ปัจจุบันขึ้นกับอำเภอท่าแพ มีความสัมพันธ์กับเมืองไทรบุรีมาตั้งแต่ต้น เริ่มปรากฏชัดในตอนต้นสมัยรัตนโกสินทร์ และพัฒนาตามยุคสมัย จนกระทั่งเป็นจังหวัดสตูล

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านละงู

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านละงู

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

มีหลักฐานเชื่อว่ามนุษย์ชาวถ้ำตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จังหวัดสตูล ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ อาศัยตามถ้ำต่าง ๆ ๓ แห่ง คือ เขาโต๊ะพญาวัง เขาโต๊ะนางดำ หรือเขานางดำ และเขาขุมทรัพย์ โบราณวัตถุสำคัญที่พบ ได้แก่ เครื่องมือสะเก็ดหิน คือ สะเก็ดหินที่เกิดจากการกะเทาะเครื่องมือหิน และมีความคม ใช้งานได้ดีกว่าเครื่องมือหินกะเทาะ พบจำนวน ๒ ชิ้น ที่เขาขุมทรัพย์ และอีกจำนวนหนึ่งที่เขาโต๊ะนางดำ ส่วนใหญ่เป็นหินปูน ใช้เป็นเครื่องมือขูด หินลับ คือ หินที่ใช้ลับเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคโบราณ ทำจากหินควอตไซต์และหินปูน พบที่เขาโต๊ะนางดำ จำนวน ๕ ชิ้น และพบที่เขาขุมทรัพย์เป็นก้อนหินทรายและหินปูน ค้อนหิน คือ หินที่ทำเป็นรูปค้อนสำหรับเป็นเครื่องมือทุบวัตถุแข็งให้แตก ทำจากหินควอตไซต์และหินทราย พบ ๒ ชิ้น ที่เขาโต๊ะนางดำ ก้อนหินรูปทรงหลายเหลี่ยม เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง พบที่เขาโต๊ะนางดำ แต่ละด้านมีรอยสึก ไม่แน่ชัดว่าเกิดจากมนุษย์หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โบราณวัตถุประเภทดินเผา พบจำนวน ๑๔ ชิ้น ที่เขาโต๊ะนางดำ

นอกจากนี้กรมศิลปากรยังขุดพบชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์สมัยโบราณ และเปลือกหอยตามถ้ำต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งโบราณคดีในอำเภอละงู อำเภอควนกาหลง และอำเภอมะนัง แสดงให้เห็นว่าจังหวัดสตูลยุคก่อนประวัติศาสตร์เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ถ้ำยุคหินกลางเชื่อมต่อยุคหินใหม่ เมื่อ ๕,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี แต่ไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าเป็นชนกลุ่มใด

สมัยประวัติศาสตร์

สมัยสุโขทัย

เมืองสตูลเป็นมูเก็ม หรือตำบลหนึ่งของเมืองไทรบุรี เรียกว่ามูเก็มสโตย ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของมูเก็มปะลิส มีทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นไว้ ขึ้นตรงต่อราชอาณาจักรไทย ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่ามูเก็มสโตยครอบคลุมพื้นที่ส่วนใดบ้าง แต่มีชุมชนที่เจริญมาก่อน มูเก็มสโตย คือ ละงู ตั้งอยู่ชายทะเล เป็นทางผ่านของพ่อค้าเรือต่างประเทศ ซึ่งกลายเป็นชื่ออำเภอหนึ่งของจังหวัดสตูลในปัจจุบัน และบาราเกต ซึ่งเป็นท่าเรือมีชื่อปรากฏในแผนที่ของชาวตะวันตกมาก่อน ชุมชนเหล่านี้ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำลำคลอง การคมนาคมขนส่งสะดวก

สมัยอยุธยา - สมัยธนบุรี

เมื่อกรุงศรีอยุธยาพ่ายแก่พม่าในปี ๒๓๑๐ ไทรบุรีที่ขึ้นตรงกับราชอาณาจักรไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยตั้งตนเป็นอิสระมาตลอดจนสมัยธนบุรี เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ไม่ได้ยกกองทัพลงไปปราบปราม

สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ เมืองไทรบุรีกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรไทยในฐานะหัวเมืองมลายูอีกครั้ง อยู่ทางทิศเหนือติดกับเมืองพัทลุงและเมืองตรัง มีพื้นที่กว้างใหญ่ เป็นท่าเรือของเมืองนครศรีธรรมราช ทิศตะวันออกติดกับเมืองสงขลา เมืองปัตตานี และเมืองกลันตัน ทิศใต้จดเมืองแประ หรือเประค ส่วนทิศตะวันตกจดทะเลช่องมะละกา มีชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวครอบคลุมถึงเกาะหมากหรือปีนัง

พ.ศ. ๒๓๔๐ ปลายสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ พระยาไทรบุรี คือ ตนกูอับดุลละห์มูการรามชาห์ถึงแก่อนิจกรรม ตนกูฎียาฮุดดิน ผู้น้องขึ้นปกครองเมืองไทรบุรีแทน และถึงแก่อนิจกรรมหลังปกครองได้เพียงสองปี พระยาไทรบุรีคนนี้ไม่มีบุตร ทำให้บรรดาบุตรของพระยาไทรบุรีคนเก่าแย่งตำแหน่งเจ้าเมืองกัน คือ ตนกูบิศนู ผู้น้อง และ

ตนกูปะแงรัน ผู้พี่ แต่ตกลงกันไม่ได้ ทางเจ้าพระยานคร (พัฒน์) สนับสนุนผู้น้อง แต่ชาวเมืองไทรบุรีไม่เห็นด้วย เพราะมีมารดาเป็นเชื้อสายไทยไม่ใช่มลายู เมื่อตกลงกันไม่ได้ เจ้าพระยานคร (พัฒน์) จึงนำทั้งสองเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ปรากฏว่าโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตนกูปะแงรันผู้พี่ เป็น "พระยารัตนสงครามรามราชภักดีศรีสุลต่านมะหะหมัด รัตนราชบดินทร์ สุรินทวังษา พระยาไทรบุรี" เป็นพระยาไทรบุรีสืบต่อจากบิดา

พ.ศ. ๒๓๕๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ มีพระบรมราชวินิจฉัยให้พระยาอภัยนุราช (ตนกูบิศนู) น้องชายของเจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) ไปปกครองเมืองสตูลและเมืองละงู แต่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ จึงถวายคืนเมืองสตูลและละงู โดยขอไปปกครองพื้นที่อื่นแทน

พ.ศ. ๒๓๕๘ เมืองสตูลและละงูไม่มีเจ้าเมืองปกครอง จึงโปรดเกล้าฯ ให้เมืองสงขลาช่วยดูแล ช่วงเวลาดังกล่าว เมืองสตูล ละงู และไทรบุรียังคงขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาเจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) ฝักใฝ่ฝ่ายอังกฤษ ทำให้เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ไม่ไว้วางใจ ครั้นพม่าเตรียมยกทัพมาตีไทย และชักชวนเจ้าพระยาไทรบุรีเข้าร่วมเป็นพรรคพวก ทางกรุงเทพฯ สั่งให้ดำเนินการสอบสวน แต่เจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) หลบเลี่ยงและแข็งเมือง จึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยานครฯ รวมทัพกับสงขลา ไชยา และพัทลุงไปปราบ ทำให้เจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) ต้องหนีไปปีนัง

พ.ศ. ๒๓๗๓ ตนกูเด็น หลานของเจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) ซึ่งหลบหนีไปปีนังด้วยกันก่อกบฏขึ้น จุดประสงค์เพื่อให้เจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) กลับไปเป็นเจ้าเมืองไทรบุรีเช่นเดิม ขณะนั้นปีนังอยู่ในความปกครองของอังกฤษ ทางฝ่ายอังกฤษไม่ประสงค์ให้เกิดความขัดแย้งกับไทย จึงแนะนำให้เจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) ออกจากปีนังไปอยู่มะละกา ทำให้สะดวกต่อการสนับสนุนตนกูเด็นก่อการกบฏ ตนกูเด็นเกลี้ยกล่อมชาวมลายูตามหัวเมืองต่าง ๆ มาเป็นพรรคพวก และยกกำลังเข้ายึดเมืองไทรบุรีจนสำเร็จ พระยาอภัยธิเบศร์และกรมการเมืองไทรบุรีฝ่ายไทยถอยหนีขึ้นไปทางเหนือ ตนกูเด็นยึดเมืองไทรบุรีไว้ได้ เป็นเหตุให้หัวเมืองทั้ง ๗ ของเมืองปัตตานีรวมทั้งกลันตัน ตรังกานู ก่อกบฏด้วย

พ.ศ. ๒๓๘๒ พระยาอภัยธิเบศร์ยกกองทัพปราบกบฏเมืองไทรบุรี ทำให้กบฏอื่น ๆ เสียขวัญ กองโจรของหวันมาลีที่ยึดเมืองตรังยอมถอนตัว ฝ่ายกบฏที่ล้อมสงขลาสลายตัวจากเขตแดนไทย กบฏเมืองไทรบุรีเกิดขึ้น ๒ ครั้งในช่วงเวลา ๑๐ ปี คือ

วัดชนาธิปเฉลิม

กบฏกูเด็น ในปี ๒๓๗๓ - ๒๓๗๔ และกบฏมะหะหมัดซาฮัด ในปี ๒๓๘๑ - ๒๓๘๒ มีการตั้งข้อสงสัยว่ากบฏทั้งสองครั้งเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และธรรมเนียมประเพณี และชาวไทรบุรีมีความจงรักภักดีต่อเจ้าพระยาไทรบุรี (ตนกูปะแงรัน) และไม่พอใจผู้ปกครองที่ส่งไปจากเมืองนครศรีธรรมราช อีกประการหนึ่งผู้ปกครองที่ส่งไปมักสร้างความเดือดร้อนให้ชาวเมือง

พ.ศ. ๒๓๘๗ - ๒๔๔๐ เมืองสตูลก็ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช จนถึงตนกูมูฮำหมัดอาเก็บ (พ.ศ. ๒๓๘๒ - ๒๔๑๘) ได้สร้างความเจริญให้เมืองสตูลเป็นอันมาก โดยชักชวนข้าราชการและผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาร่วมวางแผนพัฒนาเมือง สมัยนั้นมีท่าเรือสำคัญมีเรือผ่านจากพม่า ปีนัง และสิงคโปร์เป็นจำนวนมาก ดังสมญานามว่า "นครีสโตยมำบังสคารา" (Negeri Setoi Mambang Segara) หมายถึง เมืองสตูลเทพยดาแห่งสมุทร หรือนครแห่งพระสมุทรเทวา มีการจัดทำผังเมืองและสิ่งปลูกสร้างสำคัญมากมายที่เป็นมรดกตกทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ เช่น ถนนสตูลธานี ซึ่งเป็นถนนสายแรกของเมืองสตูล วังเจ้าเมืองและมัสยิดมำบังอันเป็นมัสยิดแห่งแรกของสตูล

ต่อมาตนกูอิสมาแอลได้รับโปรดเกล้าฯ เป็นเจ้าเมืองสตูลในตำแหน่งพระยาอภัยนุราช และเป็นผู้วางรากฐานความเจริญให้แก่เมืองสตูลหลายด้าน เช่น การคมนาคม การโทรเลข อาคารสถานที่ต่าง ๆ และการปราบกบฏชาวจีนที่ถลาง

พ.ศ. ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้ตนกูอับดุลเราะห์มาน บุตรชายคนโตเป็นพระยาอภัยนุราช แต่ไม่มีความสามารถเท่าบิดา เจ้าพระยาไทรบุรีจึงให้พระยาอินทรวิชัย (ตนกูอะหมัด) ที่ไปปกครองบาราเกตและตนกูมูฮำหมัดที่ไปปกครองละงูกลับมาช่วยปกครองเมืองสตูล เมื่อตนกูอับดุลเราะห์มานประสบปัญหาสุขภาพ เจ้าพระยาไทรบุรีจึงแต่งตั้งให้ตนกูบาฮะรุดดินบินกูแมะหรือกูเด็นบินกูแมะ (ต้นตระกูลบินตำมะหงง) ข้าราชการฝ่ายปกครองเมืองไทรบุรีมาเป็นผู้ช่วยและรักษาการเจ้าเมืองสตูล

มัสยิดมำบัง

จากนั้นรวมเมืองไทรบุรี ปะลิส และสตูลเข้าเป็น "มณฑลไทรบุรี" และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตนกูบินกูแมะเป็นเจ้าเมืองสตูล เมื่อรักษาราชการได้ ๓ ปี ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นหลวงอินทรวิชัย และเลื่อนเป็นพระอินทรวิชัยและพระยาอินทรวิชัยตามลำดับ

สมัยนั้นได้มีการวางระบบการบริหารบ้านเมืองคล้ายกับเมืองไทรบุรี มีการแบ่งส่วนงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายคลังเมือง ฝ่ายกิจการท้องถิ่น ฝ่ายศึกษาธิการ ฝ่ายคมนาคม ฝ่ายป่าไม้ ฝ่ายรักษาความสงบภายใน ฝ่ายล่ามภาษาไทย เป็นต้น และเกิดกบฏตนกูเบ็นโดยตนกูเบ็น หรือตนกูอิบรอฮัม หลานเจ้าเมืองเก่า คือพระยาอภัยนุราช(ตนกูอิสมาแอล) สุดท้ายผู้ก่อการฯ ถูกจับกุมไปดำเนินคดีที่กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๔๕๒ - ๒๔๕๓ สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เกิดกรณีพิพาทกับประเทศอังกฤษ เรื่องสิทธิภาพนอกอาณาเขต โดยได้ตกลงทำสัญญากันที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยมอบเมืองกลันตัน เมืองตรังกานู เมืองไทรบุรี และเมืองปะลิส ให้แก่รัฐบาลอังกฤษ แต่เมืองสตูลยังคงเป็น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล

เกาะไข่

ของไทย และมีพระบรมราชโองการตั้งสตูลเป็นเมืองจัตวา ภายใต้การปกครองของมณฑลภูเก็ต มีการดำเนินการสับเปลี่ยนเพิ่มเติมตำแหน่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ระยะแรกสตูลมี ๒ อำเภอคือ อำเภอมำบัง (ปัจจุบันคืออำเภอเมืองสตูล) และอำเภอสุไหงอุเป (ปัจจุบันคืออำเภอทุ่งหว้า) มีการตั้งโรงเรียนไทยมลายูเป็นโรงเรียนแห่งแรกซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสตูลวิทยา

พ.ศ. ๒๔๕๙ สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระโกศาอิศหาก (ตุ๋ย บินอับดุลลาห์) ปลัดเมืองสตูลเป็นผู้ว่าราชการเมือง และโปรดเกล้าฯ เลื่อนเป็นพระยาสมันตรัฐบุรินทร์ ได้พัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ ตามนโยบายพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี้ ณ ระนอง) ผู้เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตที่เคยวางนโยบายปฏิรูปเมืองสตูลในกาลก่อน ครั้นย้ายมาขึ้นกับมณฑลนครศรีธรรมราชก็เจริญรุดหน้ามากยิ่งขึ้น จนพระยาสมันตรัฐบุรินทร์ได้รับการต่ออายุราชการด้วยความสามารถในการปกครองที่โดดเด่น

พ.ศ. ๒๔๗๕ สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เปลี่ยนแปลงการปกครอง มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม จน พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการยกเลิกการบริหารส่วนภูมิภาคและมณฑล สตูลจึงยกฐานะเป็นจังหวัดนับแต่นั้นเป็นต้นมา

พ.ศ. ๒๕๑๕ จังหวัดสตูลเปิดเส้นทางถนนเชื่อมกับจังหวัดตรัง ทำให้การเดินทางไปสู่จังหวัดต่าง ๆ ชายฝั่งทะเลตะวันตกหรือทะเลอันดามันสะดวกขึ้น ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๖ เริ่มจากแยกฉลุงตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล ผ่านอำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า เข้าเขตจังหวัดตรัง ผ่านอำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว เข้าอำเภอเมืองตรัง ผู้คนจากจังหวัดต่าง ๆ ไปท่องเที่ยวจังหวัดสตูลได้ง่ายขึ้น

พ.ศ. ๒๕๓๐ จังหวัดสตูลร่วมกับบริษัทมารีนทีมเวอร์ค ของมาเลเซีย เปิดเส้นทางเดินเรือโดยสารเป็นครั้งแรก ระหว่างจังหวัดสตูลกับเกาะลังกาวี รัฐเคดะห์ ทำให้คนที่ต้องการเดินทางไปเกาะลังกาวีมาเข้าในจังหวัดสตูลเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน

กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดสตูลมีหลากหลายกลุ่ม ได้แก่

กลุ่มซาไก หรือ ซีนอย เป็นชนเผ่ามองโกลอยด์ ถิ่นเดิมอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน อาศัยอยู่หนาแน่นตามแนวทิวเขาติติวังซา ตามแนวคาเมรอน ไฮแลนด์ ในรัฐเประ เรียกว่าพวกเงาะ ผมหยิกหย็อง ปัจจุบันอาศัยอยู่ในป่าแถบจังหวัดสตูลและพัทลุง มีจำนวนไม่เกิน ๒๐๐ คน

กลุ่มชาวเล หรือ ชาวน้ำ เป็นชาติพันธุ์กลุ่มน้อย อาศัยอยู่ที่หมู่เกาะอาดัง - ราวี หลีเป๊ะ และหมู่เกาะบุโหลน เป็นชนพื้นเมืองเดิมของมลายู ชาวเลดำรงชีวิตแบบเดิมไว้อย่างมั่นคง ชอบร่อนเร่ในทะเล และมีถิ่นฐานไม่แน่นอน ชาวมลายูเรียกชื่อชาวเลว่า โอรังละอุด แต่ชาวเลในสตูล กระบี่ และภูเก็ต เรียกตัวเองว่า อูรักลาโว้ย แม้ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บนเกาะในจังหวัดสตูล ชาวอูรักลาโว้ยยังคงสืบสานประเพณีดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด

กลุ่มชาวไทยมุสลิม ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดสตูลเป็นชาวไทยมุสลิม สืบเชื้อสายมาจากชาวมลายู มีความแตกต่างจากชาวไทยเชื้อสายมลายูในแถบจังหวัดปัตตานี แต่จะมีวัฒนธรรมใกล้เคียงกับชาวมาเลย์ในรัฐเกดะห์มากกว่า เดิมใช้ภาษามลายูเกดะห์ แต่ปัจจุบันเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีไม่มีใครพูดภาษามลายูถิ่นได้ เหลือเพียงประชาชนใน ๓ ตำบลที่พูดได้ คือ ตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตำมะลัง และตำบลบ้านควน นอกนั้นนิยมพูดภาษาไทยมากกว่า ซึ่งแตกต่างจากชาวไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่ส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษามลายู

กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน นับเป็นประชากรกลุ่มน้อย ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดใกล้เคียงเพื่อประกอบอาชีพค้าขาย

ซาไก

ไทยมุสลิม

ว่าวหัวควาย

ศิลปวัฒนธรรม

สถาปัตยกรรม ที่น่าสนใจ ได้แก่

บ้านเรือนดั้งเดิมของเมืองสตูล ที่มีการผสมผสานระหว่างบ้านเรือนชาวปักษ์ใต้กับรูปแบบบ้านของเมืองไทรบุรี ส่วนใหญ่ทำจากไม้ ยกพื้นสูง ๑ - ๒.๕ เมตร ปล่อยใต้ถุนโล่ง เสาเรือนมีฐานรองรับ ภาษาใต้เรียก ตีนเสา ทำจากหินหรือคอนกรีตสำเร็จรูป เสาเรือนไม่ฝังลงดิน การสร้างบ้านแบบใช้ตีนเสาเป็นการสร้างแบบดั้งเดิม ปรากฏในจังหวัดตรัง สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช แต่ปัจจุบันหาดูได้ยาก บ้านที่มีฐานะดีนิยมมุงหลังคาด้วยกระเบื้องว่าวรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ส่วนบ้านที่ฐานะปานกลางมักมุงด้วยจากหรือสังกะสี ลักษณะหลังคาเป็นทรงปั้นหยา ชาวบ้านเรียกว่า หลังคาห้า หรือ มุมบงลีมา ยึดสันหลังคาเป็นหลัง มีอยู่ ๕ ชั้น ได้รับอิทธิพลจากมลายู มีบันได ๒ ด้าน คือ ด้านหน้าและด้านหลังบ้าน บันไดมีจำนวนคี่ ประตูบ้านมีสองด้าน ช่องลมนิยมฉลุลวดลายทำลูกกรงระบายลม พื้นเรือนปูไม้กระดาน สร้างหน้าต่างหลายบานเพื่อระบายลม นิยมกั้นเป็นห้องโถงใหญ่และห้องย่อย ห้องโถงใหญ่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและเป็นห้องรับแขก

สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส แถวอาคารย่านบ้านฉลุง เป็นอาคารสถาปัตยกรรมแบบอาคารพาณิชย์ ๒ ชั้น ๓ คูหา ตกแต่งด้วยลวดลายและสีสันตามแบบศิลปะจีน และอาคารย่านตลาดทุ่งหว้า ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งหว้า เป็นอาคารสถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส มีเสาปูนต้นใหญ่อยู่หน้าทางเดิน หลังคามุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วย พื้นปูกระเบื้องแผ่นใหญ่ลวดลายสีสันสวยงาม หรือพื้นคอนกรีตขัดมัน หน้าต่างแบบสองบาน เป็นบานเกร็ดแบบแผ่นไม้ขวาง ตกแต่งภายในด้วยศิลปะจีน เรียกว่าย่านปีนังน้อย

หัตถกรรม ที่สำคัญในจังหวัดสตูล ได้แก่

ว่าว ใช้เพื่อการแข่งขันประเภทสวยงาม (ว่าวงู) และประเภทความคิดสร้างสรรค์ (ว่าวกล่องกากบาท)

การสลักกระจก ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล

ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล

ร้อยลูกปัด ตำบลตำมะลัง ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล

หมวกใบจากเพ้นต์สี เสวียนหม้อ ตำบลตันหยงโป อำเภอเมืองสตูล

เรือจิ๋ว ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล

การแกะสลักหุ่นไม้จากไม้ไผ่ ตำบลอุใดเจริญ อำเภอควนกาหลง ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู

การสานเข่งลอย ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอทุ่งหว้า

จังหวัดสตูลได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจาก ๒ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายไทรบุรี เป็นวัฒนธรรมเรื่องภาษามลายูกับศาสนาอิสลาม และฝ่ายเมืองใกล้เคียง คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้โดยแท้ จังหวัดสตูลจึงเป็นเมืองผสมผสานวัฒนธรรมของคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามกับพุทธศาสนาประสานกันอย่างลงตัว

ประเพณี ที่สำคัญได้แก่

งานประเพณีลอยเรือของชาวเล จัดที่เกาะหลีเป๊ะ ในหมู่เกาะอาดัง - ราวี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง ในเดือน ๖ (พฤษภาคม) และเดือน ๑๒ (พฤศจิกายน) ครั้งละ ๓ วัน ตั้งแต่วันขึ้น ๑๓ ค่ำ - วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เพื่อลอยบาป ลอยทุกข์โศก โรคภัย และทำนายการประกอบอาชีพในปีนี้ว่าจะเจริญก้าวหน้าหรือฝืดเคือง โดยดูจากทิศทางและลักษณะการลอยของเรือ หากเรือลอยออกไปไม่ถูกคลื่นซัดเข้ามาหาฝั่ง ทำนายว่าปีนี้การทำมาหากินคล่องตัว แต่ถ้าเรือจมและถูกคลื่นซัดเข้าฝั่ง เป็นเครื่องบอกเหตุว่าการทำมาหากินในปีนั้นจะฝืดเคือง หรืออาจประสบโชคร้ายจากภัยธรรมชาติ หรือประสบอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต

งานประเพณีแข่งว่าวจังหวัดสตูล จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม เป็นช่วงที่มีลมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเหมาะแก่การเล่นว่าวพัดผ่าน แบ่งการแข่งขันว่าวเป็น ๘ ประเภท ได้แก่ ประเภทสวยงามเทิดพระเกียรติ ประเภทความคิดสร้างสรรค์เทิดพระเกียรติ ประเภทขึ้นสูง ประเภทเสียงกังวาน ประเภทสวยงาม ประเภทความคิดสร้างสรรค์ ประเภทมาราธอน และการประกวดว่าวพื้นเมือง (ว่าวควาย)

งานประเพณีสงกรานต์และนมัสการหลวงพ่อแก่ จัดในเทศกาลสงกรานต์ เดือนเมษายน ที่วัดดุลยาราม ตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีพิธีสรงน้ำปิดทองหลวงพ่อแก่ที่ชาวสตูลนับถือ เป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติแกะสลักด้วยไม้ สูง ๘๐ เซนติเมตร ในงานมีพิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ การแสดงมหรสพ การประกวดเทพีบานไม่รู้โรย (ผู้สูงวัย) นอกจากนี้ยังมีงานเทศกาลขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมืองย้อนตำนานขนมบ้านจีน จัดแสดงขนมพื้นบ้านหายากกว่า ๒๐ ชนิด เช่น ขนมโต๊ยดอย ขนมม่อขี่ ขนมบีซ้อ ขนมบีถ่ายบาก ขนมอังกู เป็นต้น

ศาสนา / ความเชื่อ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาคือศาสนาพุทธ

การละเล่นพื้นบ้าน ที่สำคัญ เช่น

สิละ หรือซีละ เป็นศิลปะการต่อสู้มือเปล่าของชาวไทยมุสลิม เน้นการเคลื่อนไหวท่วงท่าที่สง่างาม เช่นเดียวกับยูโด คาราเต้ กังฟู หรือมวยไทย บางพื้นที่เรียก ดีกา เบือดีกา กายอ กาหยง ซึ่งคำว่า กายยอ หรือ กาหยง เป็นประเภทของสิละที่ใช้กริชประกอบการร่ายรำ จุดประสงค์ของสิละ มุ่งศิลปะการร่ายรำมากกว่าศิลปะการต่อสู้แบบสมจริง กำเนิดที่เกาะสุมาตรา แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ๑. สิละยาโต๊ะ คือสิละอาศัยการต่อสู้เมื่อฝ่ายหนึ่งรุก อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับ ถ้ารับไม่ได้ก็จะตกไปเลยเรียกว่า *ยาโต๊ะ* (ตก) ๒. สิละตารี (รำ) คือ สิละที่ต่อกรด้วยความชำนาญ ในจังหวะลีลาการร่ายรำ ส่วนมากใช้แสดงเฉพาะหน้าเจ้าเมืองหรือเจ้านายชั้นสูง ๓. สิละกายอ (กริช) คือ สิละที่ใช้กริชประกอบการร่ายรำ ไม่ใช่การต่อสู้หลอก ๆ แต่อวดลีลากระบวนการต่อสู้ ส่วนมากมักแสดงเวลากลางคืน

เครื่องดนตรีที่เล่น ประกอบด้วย กลองยาว กลองเล็ก ฆ้อง และปี่ยาว ส่วนการแต่งกายเน้นความสวยงามมีผ้าโพกหัว สวมเสื้อ หรือคอตั้ง นุ่งกางเกงขายาว มีผ้าโสร่งเรียก ผ้าซอเกต ลายสดใสสวมทับ และมีผ้าลือปักคาดสะเอว หรือคาดเข็มขัดทับโสร่งให้กระชับ เหน็บกริชไว้ในผ้าลือปัก

คีฬาสิละ

รองเง็ง เป็นการละเล่นพื้นเมืองที่นิยมเล่นอย่างแพร่หลาย เดิมเป็นการละเล่นของสังคมชั้นสูง

หรือเจ้าเมือง ต้นกำเนิดมาจากชวาและมลายู ส่วนลักษณะการเต้นสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากโปรตุเกสหรือฮอลันดา รองเง็งในจังหวัดสตูลแต่เดิมคงเอกลักษณ์แบบพื้นเมืองมลายูอย่างเด่นชัด ผู้ชายสวมหมวกไม่มีปีกสีดำ หรือหมวกแขก นุ่งกางเกงขายาวขากว้างคล้ายกางเกงจีน สวมเสื้อคอกลม แขนยาวผ่าครึ่งอก แล้วสวมโสร่งทับ ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อแขนยาวทรงกระบอกเข้ารูปรัดสะโพก นุ่งผ้าโสร่งกร่อมเท้า ใช้ผ้าสไบคล้องคอ สวมรองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะส้นสูง เต้นจับคู่ชาย - หญิง ประมาณ ๕ คู่ เต้นเป็นวงกลมตามจังหวะเพลงบรรเลง

ลิเกบก หรือ ลิเกป่า เป็นการละเล่นที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยกับมลายู การแสดงลิเกบกในจังหวัดสตูล พบที่อำเภอละงูและทุ่งหว้า มีลักษณะคล้ายการแสดงมโนราห์ คือปลูกโรงแสดง มีม่านกั้น แต่ฉากไม่อลังการเหมือนมโนราห์ ผู้แสดงมีประมาณ ๑๐ - ๑๕ คน ทำหน้าที่ลูกคู่ ๕ - ๖ คน ที่เหลือเป็นผู้แสดง เครื่องดนตรีประกอบด้วย กลองรำมะนา ปี่ ซอ โหม่ง ฉิ่ง กรับ

อาหารการกิน มีอาหารหลายชนิดทั้งอาหารคาวและของหวานที่ชาวสตูลนิยมกิน เช่น

แกงกุรุหม่าไก่ อาหารคาวปรุงตามสูตรท้องถิ่น กลิ่นหอม มีสรรพคุณช่วยขับลม ตามประเพณีงานบุญท้องถิ่นนิยมทำกุรุหม่า

แกงปัดจาหริ เป็นกับข้าวมีรสเปรี้ยว เผ็ด และหวานเล็กน้อย มักใช้เป็นอาหารเลี้ยงในพิธีต่าง ๆ

แกงตอแมะ เป็นแกงที่ปรุงรับประทานกันในชีวิตประจำวัน กลิ่นหอม ไม่เผ็ดจัด นิยมใช้ปลา

ไก่กอและ ชาวไทยมุสลิมถือว่าไก่กอและเป็นแกงชั้นดี รสชาติค่อนข้างอ่อนเครื่องเทศ

แกงเนื้อแพะ เป็นแกงชั้นดีของชาวไทยมุสลิม มีการแกงแพะเฉพาะงานมงคล เช่น งานแต่งงาน งานเข้าสุนัต ซึ่งเจ้าของงานจะเชิญแขกมารับประทานแกงแพะ ภาษามลายูเรียกว่า *มาแกกาเม็ง* มาแก - แกง กาเม็ง - แพะ

ไก่กอและ

รอยะ เป็นอาหารพื้นเมืองที่นิยมกินเป็นอาหารว่าง หรือบางครั้งกินเป็นกับข้าว เครื่องปรุงมีสับปะรด แตงกวา มันแกว หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ราดด้วยน้ำแกง

บูตู ทำจากแป้งข้าวเจ้านวดกับน้ำตาลแว่น หรือน้ำตาลปึกให้เข้ากัน แล้วนำแป้งที่ได้ไปผึ่งแดดบี้จนร่วน นำมาใส่ถ้วยตะไลมีผ้าขาวบางและน้ำตาลแว่นรองอีกชั้นหนึ่ง นำขนมไปนึ่งทั้งถ้วย สุกแล้วยกลง เอาขนมมาคลุกกับมะพร้าวขูดคลุกเกลือพอมีรสเค็ม

บุหงาปุดะ เป็นขนมที่นิยมทำกันในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ของชาวไทยมุสลิม จังหวัดสตูล ลักษณะเป็นแป้งพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สอดไส้ด้วยมะพร้าวอ่อนผัดน้ำตาล

ลอเป๊ะ ขนมทำจากแป้งข้าวเหนียว เป็นชิ้นกลม แบน กินกับน้ำเชื่อมปรุงจากน้ำตาลแดง ซึ่งผสมใบเตยหรือดอกมะลิราดด้วยข้าวเหนียวที่เตรียมไว้

ข้าวเหนียวอัด หรือเหนียวเขียว เป็นขนมพื้นเมืองของชาวจีนในตำบลฉลุง และตำบลพิมาน นิยมรับประทานกับสังขยา

เหนียวปิ้ง ทำจากข้าวเหนียวนึ่งสุก คนกับหัวกะทิผสมเกลือเล็กน้อย ใส่น้ำตาลพอมีรสหวาน นึ่งร้อน ๆ คนไปมาจนเข้ากัน แล้วนำข้าวเหนียวไปห่อใบตองรูปสามเหลี่ยม เอาไม้ไผ่ผ่ากลาง ๑ ฟุต มาหนีบห่อข้าวเหนียวตามแนวยาว ใช้เชือกผูกปลายไม้ ปิ้งไฟอ่อน ๆ ให้ข้าวเหนียวกรอบเล็กน้อย

ขนมลูกโดน ทำจากแป้งข้าวจ้าว แช่น้ำให้เม็ดพอง นำไปโม่ให้ละเอียด นำมะพร้าวขูดคั้นน้ำกะทิตั้งไฟพอเดือด เอาไข่ไก่ น้ำตาลทราย น้ำตาลปึ๊บ และแป้งที่สะเด็ดน้ำแล้ว ผสมแล้วคนเข้าด้วยกัน เรียกว่า แป้งหนม วางแป้งหนมทิ้งไว้ ๕ - ๖ ชั่วโมง นำพิมพ์ขนมตั้งไฟพอร้อน ใช้น้ำมันพืชกับไข่แดงทาพิมพ์ขนม แล้วหยอดแป้งลงพิมพ์ เมื่อสุกกินกับมะพร้าวคลุกเกลือ

เกาะหลีเป๊ะ

เกาะเขาใหญ่

เกาะเขาใหญ่ ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ระยะห่างจากท่าเรือปากบารา ๓ กิโลเมตร เป็นเกาะขนาดเล็ก มีจุดเด่นอยู่ที่ภูเขามีรูปร่างคล้ายกับปราสาทหิน มีสะพานธรรมชาติยื่นลงไปในทะเล เวลาน้ำลดสามารถพายเรือลอดได้ การท่องเที่ยวทำได้ตลอดปี การคมนาคมสะดวก

เกาะเขาใหญ่ มีพื้นที่แนวปะการัง ๐.๑๗ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังทางทิศตะวันตกตอนเหนือและตอนกลางเกาะ ปะการังก่อตัวบนโขดหิน มีสภาพความสมบูรณ์ดีมาก แนวปะการังตอนใต้ของเกาะทั้งทิศตะวันตกและทิศตะวันออกมีปะการังริมฝั่งก่อตัวบนพื้นทราย มีความสมบูรณ์น้อย ยกเว้นที่แหลมทิศใต้ปะการังก่อตัวบนโขดหิน มีสภาพความสมบูรณ์ดี ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ปะการังดอกไม้ทะเล ปะการังโขด ปะการังช่องเล็กแบบแผ่น เป็นต้น พบสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด

ดูแล อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 49996´ E 99° 24.889´

เกาะไข่

เกาะไข่ ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นเกาะขนาดเล็ก มีหาดทรายละเอียดสีขาว อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะและมีซุ้มประตูหรือสะพานหินธรรมชาติยื่นออกไปในทะเล ตรงกลางเป็นช่องขนาดใหญ่สามารถเดินลอดได้ ถือเป็นสัญลักษณ์ของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

ชื่อเกาะไข่ มาจากธรรมชาติชายหาดเคยเป็นที่ที่เต่าทะเลขึ้นมาวางไข่กันมาก ปัจจุบันถูกมนุษย์รบกวน จึงหลบไปวางไข่ชายหาดอื่น

เกาะไข่ มีแนวปะการังก่อตัวขึ้นรอบเกาะ ระยะห่างจากเกาะ ๑๐๐ เมตร ระดับความลึกสูงสุด ๑๐ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด และปะการังผิวยู่ยี่ แนวปะการังมีสภาพความสมบูรณ์น้อย พบสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดอาศัยอยู่บริเวณชายหาด เช่น ปูลม และปูเสฉวน เป็นต้น

ดูแล อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 20.959´ E 99° 22.356´

เกาะตะรุเตา

เกาะตะรุเตา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะตะรุเตา มีพื้นที่ ๑๕๒.๐๑ ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขามีความลาดชันสูง ยอดเขาที่สูงที่สุด มีความสูง ๗๐๘ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ส่วนชายฝั่งทิศตะวันออกของเกาะเป็นหน้าผาสูงชันสลับกับอ่าวและหาดโคลน ทิศตะวันตกจะมีหน้าผา ทิศเหนือบริเวณแหลมต้นหยงมะระ (ด้านหัวเกาะ) มีที่ราบอยู่เป็นหย่อม ๆ ทางทิวเขาหลังอ่าว อ่าวที่สำคัญได้แก่ *อ่าวพันเตมะละกา อ่าวสน อ่าวมะขาม อ่าวตะโละอุดัง* และ *อ่าวตะโละวาว* เป็นต้น เกาะตะรุเตามีสังคมป่าไม้หลายประเภท ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าชายหาด ป่าชายเลน พรรณไม้ที่พบ ได้แก่ ยางปาย รักขาว งิ้วป่า ไทรย้อยใบทู่ วา จิกทะเล หูกวาง สนทะเล ตีนเป็ดเล็ก เหงือกปลาหมอดอกม่วง ฝาดตะบูน ปรงเขา และ ทุ้งฟ้า เป็นต้น

เกาะตะรุเตา มีพื้นที่แนวปะการัง ๒.๖๑ ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ทางด้านทิศตะวันออก ยกเว้นในอ่าวตะโละวาวเป็นพื้นที่ป่าโกงกาง แนวปะการังมีความกว้างตั้งแต่ ๕ - ๘๐ เมตร มีการแบ่งเขตอย่างชัดเจน เป็นเขตที่ราบและเขตลาดชัน แนวปะการังทางทิศตะวันตกมีปะการังก่อตัวได้น้อย เนื่องจากเป็นด้านที่รับแรงปะทะของคลื่นลม ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังผึ้ง ปะการังจาน ปะการังดอกไม้ทะเล ปะการังดาวใหญ่ และปะการังแกแลกซี่ สัตว์ทะเลที่พบ ได้แก่ แส้ทะเล ฟองน้ำครก ฟองน้ำท่อ ทากปุ่ม ทากหนาม ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาสิงโต และปลาผีเสื้อ เป็นต้น

ดูที่ อ่าวตะโละวาว / อ่าวตะโละอุดัง / อ่าวพันเตมะละกา/ อ่าวสน / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 21.719´ E 99° 23.494´

ประวัติเกาะตะรุเตา

เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๙ กรมราชทัณฑ์ได้รับคำสั่งจากรัฐบาลให้สรรหาพื้นที่ เพื่อจัดตั้งนิคมสำหรับกักกันและฝึกอาชีพให้นักโทษ กรมราชทัณฑ์ได้เลือกเกาะตุรุเตรา เสนอให้รัฐบาลพิจารณา ด้วยเหตุผลว่าเป็นเกาะใหญ่อยู่กลางทะเลลึก มีคลื่นลมมรสุมรุนแรง มีจระเข้และฉลามชุกชุม เป็นปราการทางธรรมชาติที่สามารถป้องกันการหลบหนีของนักโทษได้อย่างดี

ในปี ๒๔๘๑ กรมราชทัณฑ์ได้คัดเลือกนักโทษคดีอุกฉกรรจ์ชุดแรกจำนวน ๕๐๐ คน มายังทัณฑสถานเกาะตะรุเตา และส่งทยอยลงมาเรื่อย ๆ จนเพิ่มขึ้นสูงถึง ๓,๐๐๐ คน ในปีเดียวกัน ปีถัดมาคือ พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐบาลส่งนักโทษการเมืองมาอีก ๗๐ คน ส่วนใหญ่เป็นนักโทษคดีกบฏบวรเดชและกบฏนายสิบ โดยแยกนักโทษการเมืองมากักไว้ที่อ่าวตะโละอุดัง ส่วนนักโทษอื่นคุมขังที่อ่าวตะโละวาว เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดขึ้นในปี ๒๔๘๔ สภาพความแร้นแค้นได้ลุกลามไปทั่ว ขนาดในเมืองบนแผ่นดินใหญ่ยังย่ำแย่ แล้วเกาะตะรุเตาจะเดือดร้อนขนาดไหน ทั้งความอดอยากและโรคภัยไข้เจ็บได้คร่าชีวิตนักโทษไปกว่า ๗๐๐ คน ผู้คุมและนักโทษบางส่วนก็ผันตัวเองมาเป็นโจรสลัด ออกปล้นสะดมเรือสินค้าที่แล่นผ่านเพื่อยังชีพ และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ในที่สุดทหารอังกฤษจากมาเลเซียจึงอาสารัฐบาลไทย นำทหารจำนวน ๓๐๐ นาย ยกพลขึ้นบกที่เกาะตะรุเตา เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ เข้าปราบปรามโจรสลัดจนราบคาบ และต่อมาในปี ๒๔๙๑ กรมราชทัณฑ์จึงประกาศยกเลิกทัณฑสถานและนิคมฝึกอาชีพตะรุเตาไปในที่สุด หลังจากนั้น กรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ ๒๕๑๗

เกาะยาง

เกาะยาง หรือเกาะกาต๊ะ ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เป็นเกาะขนาดเล็ก จากทิศเหนือของเกาะ ทางขวาคือเกาะอาดัง และทางซ้ายมือคือเกาะราวี หาดทรายที่เกาะยางมีความละเอียด น้ำทะเลใส มีแหล่งปะการังแข็งที่สวยงามเป็นบริเวณกว้าง ระดับน้ำค่อนข้างตื้นระหว่าง ๑ - ๓ เมตร พบปะการังแข็ง เช่น ปะการังผักกาด และปะการังสมอง นอกจากนี้ยังมีปะการังอ่อนหรือที่คนทั่วไปเรียกปะการังเจ็ดสี เป็นจำนวนมาก เหมาะสำหรับท่องเที่ยวดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น

ดูที่	เกาะราวี / เกาะอาดัง
พิกัดภูมิศาสตร์	N6° 19.532´ E99° 09.342´

เกาะราวี

เกาะราวี ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา มีพื้นที่ ๒๙ ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะที่มีทิวเขาสลับซับซ้อน มีความสูง ๔๖๐ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ปกคลุมด้วยป่าดงดิบ รอบเกาะเต็มไปด้วยโขดหินน้อยใหญ่และหน้าผาสูงชัน มีอ่าวและชายหาดหลายแห่ง เช่น *หาดทรายขาว* ที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตาที่ ตต. ๖ ทางทิศใต้ของเกาะมี *น้ำตกโจนลงเล* อยู่ น้ำตกนี้ไหลลงสู่ทะเล อันเป็นที่มาของคำว่า *น้ำตกโจนลงเล*

เกาะราวีมีเส้นทางเดินป่าบริเวณอ่าวตะโละปะเหลียนและอ่าวลึก มีพันธุ์ไม้เขตร้อนนานาชนิด และยังเป็นแหล่งดูนกที่สำคัญแห่งหนึ่งอีกด้วย นกที่พบ เช่น นกแก๊ก นกยางทะเล เหยี่ยวแดง นกออก นกกาเหว่า เป็นต้น

เกาะราวี มีพื้นที่แนวปะการัง ๒.๗๖ ตารางกิโลเมตร ปะการังก่อตัวได้รอบเกาะ ยกเว้นด้านตะวันตกเฉียงเหนือ แนวปะการังมีสภาพความสมบูรณ์ดีมาก บริเวณทิศตะวันออกที่ระดับความลึกที่สุด ๖ เมตร ด้านทิศใต้และทิศเหนือ กลุ่มปะการังก่อตัวบนพื้นทราย กระจายอยู่ตามอ่าวต่าง ๆ ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังสมอง ปะการังดอกเห็ด และปะการังผิวยู่ยี่

ดูที่ เกาะอาดัง / หาดทรายขาว
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 20.173´ E 99° 07.933´

เกาะลิดี

เกาะลิดี แบ่งออกเป็น ๒ เกาะ คือ เกาะลิดีน้อย และเกาะลิดีใหญ่ ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อยู่ห่างท่าเรือปากบารา เป็นระยะทาง ๗ กิโลเมตร เกาะลิดีใหญ่มีพื้นที่ ๑.๒๑ ตารางกิโลเมตร เกาะลิดีน้อยมีพื้นที่ ๐.๓๕ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ทางด้านทิศเหนือของเกาะลิดีน้อย มีโขดหินขนาดใหญ่ยื่นออกไปในทะเล ระหว่างเกาะคือ ฝั่งทิศตะวันออกของเกาะลิดีน้อยและฝั่งทิศตะวันตกของเกาะลิดีใหญ่ ทั้งสองมีชายหาดอยู่ตรงกลาง

เกาะลิดีมีทัศนียภาพสวยงาม มีสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กอยู่บนชายหาด เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีบ้านพัก และพื้นที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว แนวปะการังเกาะลิดีก่อตัวทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะลิดีใหญ่ และทางทิศตะวันตกของเกาะลิดีน้อย ส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์น้อย พบปะการังและสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 28.186´ E 99° 27.818´

เกาะหลีเป๊ะ

เกาะหลีเป๊ะ ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ทิศใต้ของเกาะอาดัง ห่างจากฝั่งท่าเรือปากบารา ๖๒ กิโลเมตร เกาะหลีเป๊ะมีพื้นที่ ๑.๙๕ ตารางกิโลเมตร มีความยาวจากหัวถึงท้ายเกาะ ๓ กิโลเมตร เกาะหลีเป๊ะไม่มีภูเขาสูง มีลักษณะแบนราบเหมือนแผ่นกระดาษ *ชาวอูรักลาโว้ย* ที่อาศัยอยู่บนเกาะจึงเรียกเกาะนี้ว่า *เกาะหลีเป๊ะ* ที่แปลว่า *แผ่นกระดาษ* ชาวอูรักลาโว้ยอาศัยอยู่

บนเกาะมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน

เกาะหลีเป๊ะมีหาดทรายอยู่รอบเกาะ ได้แก่ หาดแหลมสน (ทิศเหนือ) หาดชาวเล หรือหาดซันไรซ์ (ทิศตะวันออก) หาดพัทยา (ทิศใต้) อ่าวประมง หรือหาดซันเซ็ต (ทิศตะวันตก) หาดทรายสีขาวละเอียด แต่ละหาดมีที่พัก และร้านค้าให้บริการ เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่หาดพัทยา

เกาะหลีเป๊ะมีแนวปะการังที่ก่อตัวได้ดีรอบเกาะ ยกเว้นด้านทิศตะวันตกเกาะ ตามแนวโขดหินมีปะการังขึ้นเล็ก มีความสมบูรณ์ปานกลาง ปะการังที่สมบูรณ์ที่สุดของเกาะอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือและหัวเกาะทิศใต้ ปะการังส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ ปะการังนิ้วมือ ปะการังโขด ปะการังเขากวางใหญ่ และปะการังช่องเล็กแบบกิ่ง รวมถึงพบสัตว์ทะเลได้อีกหลากหลายชนิด

ดูที่ เกาะอาดัง / หาดพัทยา / หาดแหลมสน / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 17.654´ E 99° 11.035´

เกาะหินงาม

เกาะหินงาม ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ห่างจากเกาะอาดังไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะทาง ๒.๕ กิโลเมตร บนเกาะไม่มีหาดทราย ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำ ชายหาดเต็มไปด้วยหินสีดำ รูปร่างกลม มน มันวาว เกิดจากการกัดกร่อนของลมและคลื่น ที่หาดหินงามมีตำนานเล่าไว้ว่า เจ้าพ่อตะรุเตาได้สาปแช่งไว้ว่าหากใครนำหินติดตัวกลับไปจะเกิดแต่หายนะ แต่หากสามารถเรียงก้อนหินกลมเหล่านี้ซ้อนกันได้ ๑๒ ชั้น แล้วอธิษฐานขอพรก็จะได้รับทุกสิ่งสมปรารถนา

แนวปะการังเกาะหินงามก่อตัวขึ้นรอบเกาะยกเว้นทางทิศใต้ รวมพื้นที่ ๐.๑๕ ตารางกิโลเมตร กลุ่มแนวปะการังบนพื้นทรายมีความสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดีมาก ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ ปะการังผิวยู่ยี่ เป็นต้น

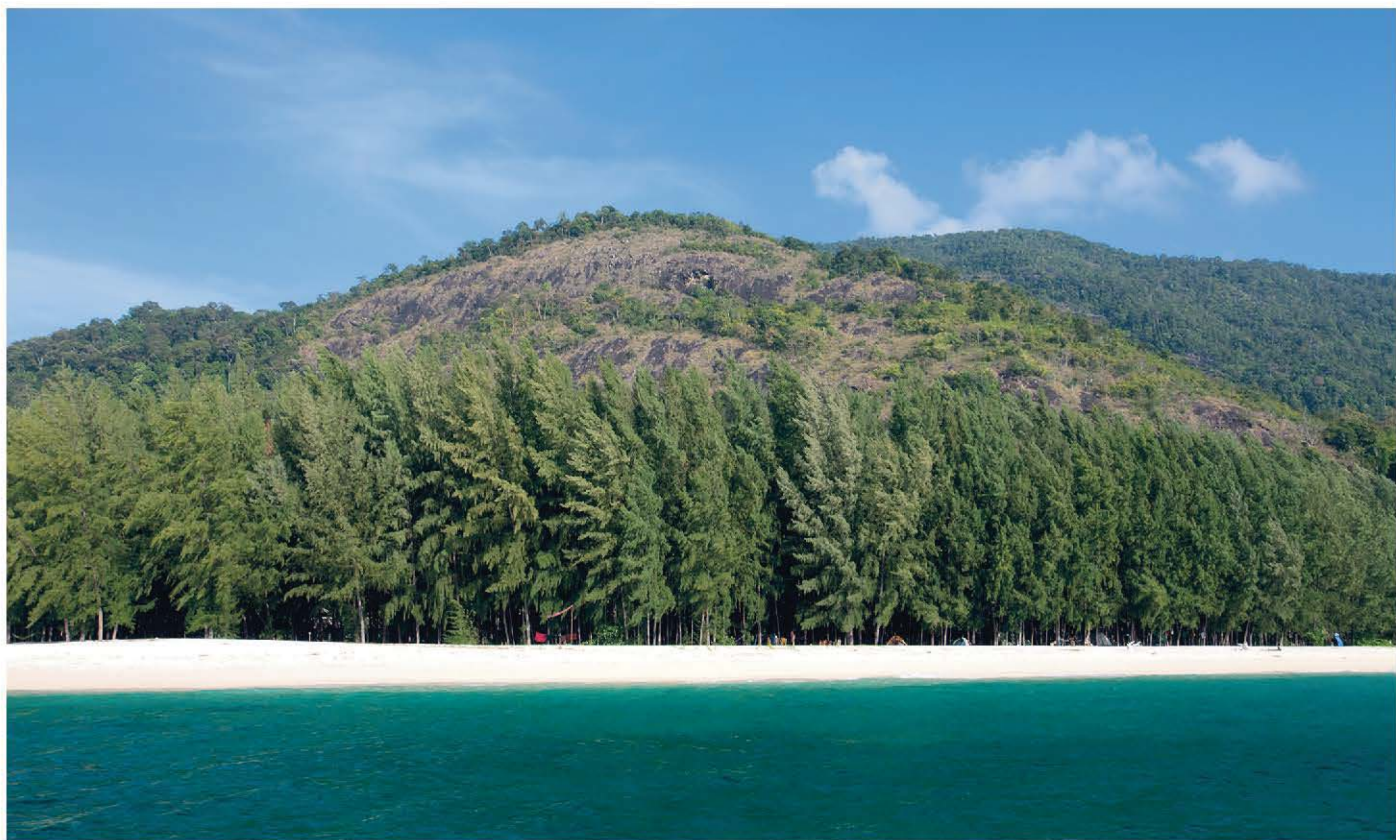
ดูที่ อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.527´ E 99° 09.419´

เกาะอาดัง

เกาะอาดัง ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ทิศตะวันออกติดกับเกาะตะรุเตา ทิศตะวันตกติดกับเกาะราวี ทิศใต้ติดกับเกาะหลีเป๊ะ คำว่า *อาดัง* เป็นภาษามลายู มาจากคำว่า *อุดัง* หมายถึง *กุ้ง* เนื่องจากบริเวณเกาะอาดังมีกุ้งอาศัยอยู่ทะเลรอบเกาะเป็นจำนวนมาก เกาะอาดังมีพื้นที่ ๒๙.๗๘ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูง มียอดเขาสูงสุด ๗๐๓ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง มีป่าดงดิบและพรรณไม้อุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ยางปาย เคี่ยมคะนอง รักขาว งิ้วป่า ไทรย้อยใบทู่ จิกทะเล หูกวาง สนทะเล จิกนา จิกน้ำ เหงือกปลาหมอดอกม่วง ฝาด ขลู่ ตะบูน และปรงเขา

พื้นที่ชายฝั่งของเกาะเป็นหน้าผาสูงชันมีหาดทรายสีขาวละเอียดอยู่รอบเกาะ เช่น หาดตะโละรีปา หาดแหลมสน และอ่าวเรือใบ เป็นต้น หาดแหลมสนเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ที่ ตต.๕ มีที่พัก ร้านจำหน่ายสินค้าของอุทยานฯ

เกาะอาดังมีแนวปะการังขึ้นอยู่โดยรอบ ยกเว้นทางด้านทิศเหนือเป็นโขดหิน มีพื้นที่แนวปะการังรวม ๒.๒๙ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังริมฝั่งก่อตัวขึ้นที่ระดับความลึก ๓ - ๘ เมตร ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพความสมบูรณ์ปานกลาง ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ปะการังโขด ปะการังผิวยู่ยี่ ปะการังดอกเห็ด ปะการังสมอง และกลุ่มปะการังอ่อนหลากสี เป็นต้น สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ที่พบได้แก่ แส้ทะเล ฟองน้ำครก ฟองน้ำท่อ ดาวทราย ดาวขนนก ปลิงทะเล ปูปะการัง ปูแมงมุม กุ้งพยาบาล กุ้งหางงอน ปลาผีเสื้อปลานกขุนทอง ปลานกแก้ว ปลาสลิดทะเลหางขาว ปลาผีเสื้อลายแปดขีด ปลาสินสมุทร และปลาสิงโต เป็นต้น

ดูที่ เกาะตะรุเตา / เกาะราวี / เกาะหลีเป๊ะ / หาดแหลมสน / อ่าวเรือใบ / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 19.598´ E 99 6° 10.891´

เขตชายแดนไทย - มาเลเซีย (ด่านวังประจัน)

เขตชายแดนไทย - มาเลเซีย (ด่านวังประจัน) ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล พื้นที่ติดต่อกับบ้านวังเกลียน รัฐปะลิส ประเทศมาเลเซีย บริเวณชายแดนมีตลาดนัดทั้งเขตไทยและเขตมาเลเซีย ทางฝั่งไทยเรียกว่า *ตลาดนัดชายแดนวังประจัน* อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน มีสินค้าอุปโภคบริโภคมากมาย และสามารถผ่านเข้าไปซื้อของในฝั่งประเทศมาเลเซียได้ ตลาดคึกคักในวันวันเสาร์ - อาทิตย์

ดูที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 25.082´ E 100° 06.418´

คลองพันเตมะละกา

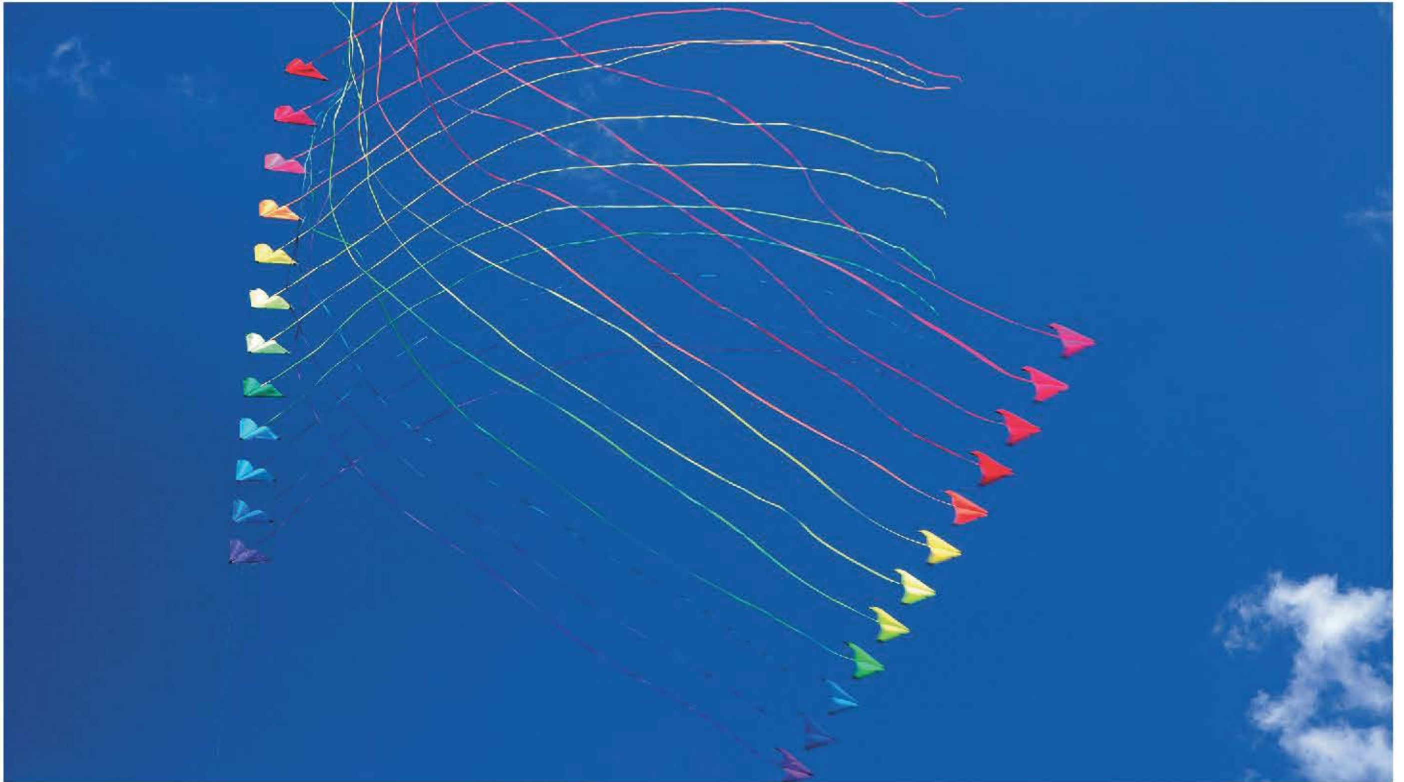
คลองพันเตมะละกา ตั้งอยู่ที่อ่าวพันเตมะละกา ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล เป็นคลองที่มีขนาดใหญ่และคดเคี้ยวไปตามขอบป่าชายเลนของเกาะตะรุเตา สภาพสองฝั่งคลองเป็นป่าโกงกางที่สมบูรณ์สลับกับโขดหินผา สภาพน้ำในลำคลองเป็นน้ำกร่อย ในอดีตเคยเป็นแหล่งอาศัยของจระเข้จำนวนมาก บริเวณต้นน้ำมีถ้ำน้ำดั้น ๓ แห่ง เป็นถ้ำที่มีน้ำไหลลอดออกมาจากภายในถ้ำลงสู่ลำคลอง ถ้ำที่มีชื่อเสียงมากคือ *ถ้ำจระเข้* ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปร่างสวยงามแปลกตา นักท่องเที่ยว สามารถนั่งเรือเที่ยวชมธรรมชาติลัดเลาะไปตามลำคลองพันเตมะละกา และแวะชมถ้ำต่าง ๆ ได้โดยติดต่อเรือหัวโทงหรือหางยาวบริเวณหน้าที่ทำการอุทยานฯ

ดูที่ เกาะตะรุเตา / ถ้ำจระเข้ / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 35.294´ E 99° 38.755´

งานประเพณีแข่งขันว่าว จังหวัดสตูลและแข่งขันว่าวนานาชาติ

งานประเพณีแข่งขันว่าวจังหวัดสตูล และแข่งขันว่าวนานาชาติ ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จัดขึ้นในเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม เป็นช่วงที่มีลมตะวันออก เฉียงเหนือซึ่งเหมาะแก่การเล่นว่าวพัดผ่าน แบ่งการแข่งขันว่าวเป็น ๘ ประเภท ได้แก่ ประเภทสวยงามเทิดพระเกียรติ ประเภท ความคิดสร้างสรรค์เทิดพระเกียรติ ประเภท ขึ้นสูง ประเภทเสียงกังวาน ประเภทสวยงาม ประเภทความคิดสร้างสรรค์ ประเภท มาราธอน และการประกวดว่าวพื้นเมือง (ว่าวควาย)

งานประเพณีแข่งขันว่าวจังหวัดสตูล เริ่มขึ้นครั้งแรกวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยชาวบ้านตำบลคลองขุด ร่วมกับ คณะครูอาจารย์โรงเรียนสตูลวิทยาร่วมกัน จัดขึ้น ต่อมาในปี ๒๕๓๕ ได้จัดการแข่งขัน ว่าวและการแสดงว่าวนานาชาติครั้งยิ่งใหญ่ เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสเฉลิม พระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ มีทีมว่าวจาก ประเทศต่างๆ เข้าร่วมแข่งขันและแสดง จำนวนมาก เช่น มาเลเซีย ญี่ปุ่น เยอรมนี อเมริกา ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์

ว่าวควาย (ว่าวพื้นเมือง)

สัญลักษณ์ของการเล่นว่าวในจังหวัดสตูล มีที่มาเล่าว่า หลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวนาพากันเล่นว่าวกันอย่างสนุกสนาน ระหว่างนั้นก็คิดถึงควายเพื่อนคู่ทุกข์ คู่ยากที่มีบุญคุณขึ้นมา จึงประดิษฐ์ว่าวควายขึ้น ลักษณะคล้ายว่าววงเดือน ของมาเลเซีย แต่ช่วงล่างเป็นรูปเขาโง้งมีหูสองข้าง ล่างสุดเป็นหัวควายมีแอก (ธนู) ขนาดที่นิยมเล่นมีความกว้างของปีกไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร และยาว ไม่ต่ำกว่า ๑.๒๐ เมตร โครงทำจากไม้ไผ่ติดกระดาษสาหรือกระดาษฟางของจีน ตกแต่งแต้มสีเล็กน้อย ขณะเล่นใช้เชือกยาว ๑๕๐ - ๒๐๐ เมตร การลอยตัว ไม่อยู่นิ่ง ส่ายไปส่ายมา แสดงท่าทางดุดัน ช่วยให้แอกกระทบกับกระแสลม เกิดเสียงดัง

งานประเพณีลอยเรือเกาะหลีเป๊ะ

งานประเพณีลอยเรือเกาะหลีเป๊ะ หมู่เกาะอาดัง - ราวี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง ในเดือน ๖ (พฤษภาคม) และเดือน ๑๒ (พฤศจิกายน) ครั้งละ ๓ วัน ตั้งแต่วันขึ้น ๑๓ ค่ำ - วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เพื่อลอยบาป ลอยทุกข์โศกโรคภัย และทำนายการประกอบอาชีพในปีนี้ว่าจะเจริญก้าวหน้าหรืออัตคัด โดยดูจากทิศทางและลักษณะการลอยของเรือ หากเรือลอยออกไปไม่ถูกคลื่นซัดเข้ามาหาฝั่ง ทำนายว่าปีนี้การทำมาหากินไม่ฝืดเคือง แต่ถ้าเรือจมและถูกคลื่นซัดเข้าฝั่ง เป็นเครื่องบอกเหตุว่าการทำมาหากินในปีนั้นจะฝืดเคืองหรืออาจประสบโชคร้ายจากภัยธรรมชาติ หรือประสบอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต

ประเพณีลอยเรือที่เกาะหลีเป๊ะ เริ่มจาก *โต๊ะฮีหลี* บรรพบุรุษชาวเลคนสำคัญ เป็นคนบุกเบิกตั้งรกร้างบนเกาะหลีเป๊ะ และเป็นบุคคลที่นับถือของชาวเล เมื่อโต๊ะฮีหลีถึงแก่กรรม จึงสร้างศาลไว้บริเวณหมู่บ้าน เพื่อระลึกถึงคุณความดีและเป็นสิริมงคลในการประกอบอาชีพ ชาวเลจึงมักมาบนบานเพื่อขอพรก่อนออกทะเลจับปลา

ขั้นตอนประเพณีลอยเรือ ในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ ชาวเลจะหยุดทำงานทุกชนิด เพื่อเตรียมขนม ข้าวตอกดอกไม้สำหรับไหว้ทวด และเตรียมปัดกวาดบริเวณ *หลาทวด* ตั้งแต่เช้าถึงเย็น เมื่อเสร็จสิ้น ๑๕.๐๐ นาฬิกา ชาวเลไปพร้อมกันบริเวณพิธี ยืนล้อมรอบหลาทวด โต๊ะหมอจะเริ่มทำพิธี

พิธีเริ่มจากทุกคนนำดอกไม้ไปวางบนหลาทวด จุดธูปเทียนอธิษฐาน แล้วเต้นลงปงเป็นวงกลมรอบ ๆ หลาทวด จนแยกย้ายเพื่อเตรียมงานวันรุ่งขึ้น

วันขึ้น ๑๔ ค่ำ ผู้ชายจะไปหาไม้ระกำตั้งแต่เช้าตรู่ เพื่อนำมาทำเรือสำหรับลอยในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ช่วงสายเป็นการเตรียมงาน กลุ่มหนึ่งตกแต่งเวทีบริเวณหน้าเกาะให้สวยงาม อีกกลุ่มทั้งชายหญิงแต่งชุดหลากสี เพื่อรับขบวนเรือบรรทุกไม้ระกำ อีกกลุ่มหาไม้มาดเรือเตรียมสร้างเรือจากไม้ระกำ กิจกรรมสำคัญ คือ ต้องหามมาดเรือวนรอบบ้านของหัวหน้าหมู่บ้าน แล้ววางไว้บริเวณที่จะประกอบเรือ เพื่อรอขบวนบรรทุกไม้ระกำ ชาวเลคนอื่น ๆ ที่ไม่มีหน้าที่จะร้องรำทำเพลงไปเรื่อย ๆ จนขบวนเรือแห่ไม้ระกำมาถึง ลำเลียงไม้ระกำขึ้นบก จัดขบวนแห่รอบบ้านหัวหน้า และนำไม้ระกำมาประกอบเป็นเรือจนสำเร็จ

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ พิธีเริ่มตั้งแต่ย่ำรุ่ง ชาวเลทั้งหมดแต่งกายด้วยเสื้อผ้าหลากสีทยอยมายังชายหาด พร้อมขนม ข้าวตอกดอกไม้ และตัดเล็บ ตัดผมวางในเรือเพื่อสะเดาะเคราะห์ เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นทุกคนอธิษฐาน แล้วหามเรือลุยลงทะเลห่างฝั่งพอสมควร ปล่อยเรือในบริเวณน้ำลึกเป็นอันเสร็จพิธี

ดูที่ เกาะราวี / เกาะหลีเป๊ะ / เกาะอาดัง

งานประเพณีวิ่งผลัดมหาสมุทรสู่มหาสมุทร

งานประเพณีวิ่งผลัดมหาสมุทรสู่มหาสมุทร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามโครงการจัดแข่งขันวิ่งผลัดอ่าวไทยสู่อันดามันสงขลา - สตูล ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กิจกรรมนี้จัดขึ้นในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยจัดให้มีการแข่งขันวิ่งผลัดระหว่างสองฝั่งคาบสมุทร ระยะทางรวม ๑๕๗ กิโลเมตร ใช้ผู้วิ่งผลัด ๘ คน เฉลี่ยวิ่งคนละ ๑๘ กิโลเมตร ใช้เวลาวิ่งรวม ๑๒ ชั่วโมง เริ่มต้นวิ่งจากจังหวัดสงขลาสู่เส้นชัยที่จังหวัดสตูล ตามดวงอาทิตย์ที่ขึ้นฝั่งจังหวัดสงขลา และลับขอบฟ้าลงที่จังหวัดสตูล

การแข่งขันจัดขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล และเทศบาลตำบลกำแพง เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่การท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ของจังหวัดสตูล ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการออกกำลังกาย

ดูที่ อุทยานแห่งชาติบูโด - สุไหงปาดี

งานรักษ์เล ป่า ฟ้า สตูล

งานรักษ์เล ป่า ฟ้า สตูล เป็นกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดขึ้นเดือนตุลาคมหรือพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงเปิดฤดูกาลท่องเที่ยว กิจกรรมหลักในงาน คือ การเก็บขยะบริเวณริมชายหาด บนเกาะต่าง ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และเก็บขยะใต้ทะเลตามแนวปะการัง เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวของจังหวัดสตูล รวมถึงการทำหมันสุนัขและแมวเพื่อลดจำนวนสัตว์บนเกาะหลีเป๊ะ ในงานมีมหกรรมแสง สี เสียง ย้อนรอยประวัติศาสตร์ตะรุเตา การแสดงดนตรี และกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ มากมาย

ดูที่ เกาะหลีเป๊ะ / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

งานวิ่งย้อนรอยประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา

งานวิ่งย้อนรอยประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และสนับสนุนให้ประชาชนหันมาออกกำลังกาย อีกทั้งยังเป็นการรำลึกถึงประวัติศาสตร์บนเกาะตะรุเตา ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นสถานที่กักกันนักโทษทั่วไปและนักโทษการเมือง เมื่อปี ๒๔๘๒

งานวิ่งย้อนรอยประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา จัดโดยอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล แบ่งแข่งขันออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑. *ประเภทฟันรัน (Fun Run)* วิ่ง ๔ กิโลเมตร ประกอบด้วยรุ่นทั่วไปชาย รุ่นทั่วไปหญิง และรุ่นครอบครัว ๒. *ประเภทมินิมาราธอน* วิ่ง ๑๐.๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยรุ่นเยาวชน ๒๐ ปี รุ่นทั่วไป รุ่นอายุ ๓๕ - ๔๔ ปี รุ่นอายุ ๔๕ - ๕๔ ปี รุ่นอายุ ๕๕ - ๖๔ ปี รุ่นอายุ ๕๕ ปีขึ้นไปเฉพาะหญิง และรุ่นอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปเฉพาะชาย โดยผู้เข้าแข่งขันต้องวิ่งผ่านอ่าวพันเตมะละกาไปสู่อ่าวตะโละวาว

ดูที่ อ่าวตะโละวาว / อ่าวพันเตมะละกา / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

ชายหาดปากบารา

ชายหาดปากบารา ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นชายหาดที่ยาวขนานไปกับถนนเข้าท่าเรือปากบารา มีทรายหยาบและสีนวล เงียบสงบ น้ำทะเลใสสะอาด ในบางช่วงของหาดเหมาะแก่การลงเล่นน้ำและพักผ่อน พื้นที่ริมหาดมีจุดชมทิวทัศน์ทะเลหาดปากบาราวมไปถึงมีที่พักและร้านอาหารให้บริการ

นอกจากนี้ ชายหาดปากบารายังมีระบบนิเวศทางทะเลที่สมบูรณ์ คือ มีป่าชายเลน ป่าสน หาดโคลน หาดทราย สัตว์ทะเล รวมถึงนกชนิดต่าง ๆ โดยเฉพาะ *นกหัวขวานด่างแคระปักษ์ใต้* นกชนิดใหม่ของประเทศไทยที่สามารถพบได้ในพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดสตูลเท่านั้น

บริเวณชายหาดปากบารายังเป็นที่ตั้งของท่าเรือปากบารา เป็นท่าเรือที่มีเรือโดยสารหลายประเภท มีบริษัทเอกชนนำเที่ยวสามารถเดินทางไปยังเกาะต่าง ๆ ได้ ท่าเรืออยู่ห่างจากเกาะไข่ ๑๔.๕ กิโลเมตร เกาะตะรุเตา ๒๒ กิโลเมตร เกาะหลีเป๊ะ ๔๐ กิโลเมตร และเกาะอาดัง ๘๐ กิโลเมตร ใกล้ท่าเรือมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

ดูที่ เกาะไข่ / เกาะตะรุเตา / เกาะหลีเป๊ะ / เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 30.601´ E 99° 26.450´

นกหัวขวานด่างแคระปักษ์ใต้

ชื่อสามัญ : Sunda Pygmy Woodpecker

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dendrocopos moluccensis*

นกหัวขวานด่างแคระปักษ์ใต้ถูกค้นพบครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๓ ที่จังหวัดสตูล ลักษณะคล้ายนกหัวขวานด่างแคระ (Grey-capped Woodpecker) แต่มีขนาดลำตัวเล็กกว่า ข้างหัวและท้ายทอยดำ หน้าผากและกลางกระหม่อมสีน้ำตาล แถบหลังตาสีเทาแกมน้ำตาล มีแถบหนวดสีเดียวกันลากยาวจากมุมปากเห็นชัดเจนกว่านกหัวขวานด่างแคระ ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลมีจุดขาวเป็นลายแถบ ท้องและอกสีน้ำตาลอ่อน มีลายยาวสีน้ำตาลคล้ำ ตัวผู้มีแถบสีแดงเล็ก ๆ ด้านข้างหัว มักอาศัยอยู่บริเวณป่าชายเลนป่าละเมาะริมชายฝั่ง สามารถพบได้เฉพาะที่จังหวัดสตูลเท่านั้น

ถ้ำเขาทะนาน

ถ้ำเขาทะนาน ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เขาทะนานเป็นภูเขาหินปูนสูง แวดล้อมด้วยทุ่งนาและป่าโกงกาง เป็นที่ตั้งของถ้ำเขาทะนาน และสำนักสงฆ์ถ้ำเขาทะนาน ลักษณะของถ้ำ เป็นเขาหินปูน ภายในมีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม บริเวณหน้าถ้ำเป็นลานกว้างและเป็นที่ประดิษฐาน ของพระพุทธรูป มีทางเดินเข้าถ้ำที่สะดวกสบาย

เขาทะนานมีตำนานเล่ากันมา มีตายาย ๒ คน นับถือศาสนาพุทธ ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านพระม่วง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีลูกชายหนึ่งคนเป็นบุคคลที่ลักษณะดี อยู่มาวันหนึ่งลูกชายได้ถูกนายสำเภา ซึ่งเป็นพ่อค้าต่างชาติ ขอเป็นบุตรบุญธรรม สองตายายจึงยกให้เพราะเห็นลูกชายจะได้อยู่สุขสบาย นายสำเภาพาลูกบุญธรรมออกเรือและจำหน่ายสินค้าไปยังที่ต่าง ๆ จนร่ำรวยเป็นเศรษฐี เด็กชายที่นำมาเลี้ยงมีความสุขจนลืมคิดถึงสองตายาย ครั้นโตขึ้นก็แต่งงานกับลูกสาวนายสำเภา อยู่กินอย่างมีความสุข

ฝ่ายภรรยาอยากไปเยี่ยมพ่อแม่สามี สามีพยายามบ่ายเบี่ยงหลายครั้ง แต่ทนรบเร้าของภรรยาไม่ไหว จึงส่งข่าวให้สองตายายทราบล่วงหน้า ฝ่ายสองตายายทราบข่าวดีใจมาก ได้ฆ่าหมู ๑ ตัว นำมาทำเป็นหมูย่าง เพื่อเตรียมรับรองการมาเยี่ยมเยียนของลูกชาย ครั้นถึงเวลาสองสามีภรรยานำเรือมาจอด ลูกชายเห็นสองตายายยากจน จึงไม่ยอมรับว่าเป็นบิดามารดา และหันหลังกลับ ฝ่ายแม่เกิดความเสียใจมาก จึงสาปแช่งว่า หากเป็นลูกชายของตนแล้ว ขออย่าให้ออกจากฝั่งไปได้ ขอให้มีอันเป็นไปต่าง ๆ นานา และก็เกิดพายุใหญ่พัดมา ทำให้เรือสำเภาแตก สิ่งของกระจัดกระจายลอยไปในทะเล เรือสำเภากลายเป็นเกาะเภตรา สายสมอกลายเป็นหินสายสมอ ตะบัน (ผ้าโพกหัวมุสลิม) กลายเป็นภูเขาบัน หมูย่างกลายเป็นเกาะสุกร เครื่องตวงสินค้าในเรือ กลายเป็นภูเขาป้อย ภูเขาแล่ง และภูเขาทะนาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 03.694´ E 99° 41.501´

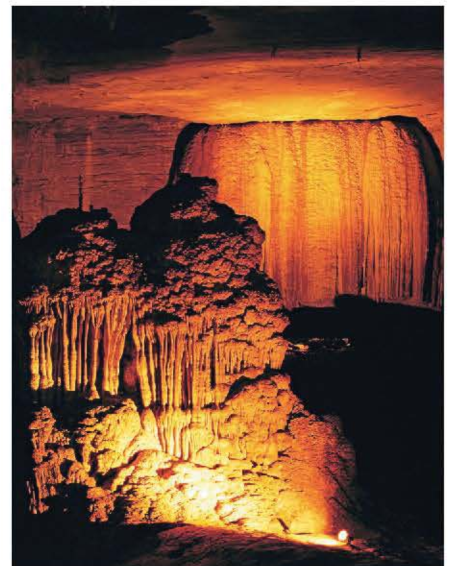

ถ้ำจระเข้

ถ้ำจระเข้ ตั้งอยู่บริเวณปลายคลองพันเตมะละกา ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ลักษณะของถ้ำเกิดจากการทับถมและรวมตัวกันของก้อนหินใหญ่ ถ้ำมีความลึก ๓๐๐ เมตร บริเวณโดยรอบมีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมหนาแน่น ตรงปลายถ้ำจะมีลักษณะคล้ายหัวจระเข้ ภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อย ม่านหิน และเสาหินที่สวยงาม รูปร่างแปลกตาเป็นจำนวนมาก เป็นแหล่งอาศัยของฝูงค้างคาว ทางอุทยานฯ ได้จัดทำทางเดินไม้และติดไฟส่องสว่าง สามารถเดินชมได้สะดวก

ถ้ำจระเข้อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๒ กิโลเมตร เดินทางโดยการนั่งเรือหัวโทง หรือเรือหางยาวจากท่าเรือที่ทำการอุทยานฯ ล่องไปตามคลองพันเตมะละกา ใช้เวลา ๒๐ นาที

ดูที่ คลองพันเตมะละกา / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 25.778´ E 99° 23.682´

ถ้ำเจ็ดคต

ถ้ำเจ็ดคต หรือถ้ำสัตคูหา ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล ลักษณะเป็นถ้ำที่คดเคี้ยว มีลำคลองไหลผ่านในถ้ำคือ คลองมะนัง ซึ่งไหลออกปากถ้ำไปบรรจบกับคลองละงู ถ้ำเจ็ดคตมีความกว้าง ๗๐ - ๘๐ เมตร ความยาว ๖๐๐ เมตร มีความสูงของเพดานถ้ำ ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร ภายในถ้ำ แบ่งออกเป็น ๗ คูหา ประกอบด้วย คูหาสาวยิ้ม คูหานางคอย คูหาเพชรร่วง คูหาเจดีย์สามยอด คูหาน้ำทิพย์ คูหาฉัตรทอง และคูหาส่องนภา แต่ละคูหามีบรรยากาศที่แตกต่างกันไปดังนี้

คูหาสาวยิ้ม ผนังถ้ำมีสีเขียวมรกต มีหินงอกหินย้อยอยู่หน้าถ้ำ

คูหานางคอย มีหินงอกหินย้อยสวยงามและฝูงค้างคาวจำนวนมาก

คูหาเพชรร่วง ส่วนบนของผนังถ้ำมีช่องให้แสงอาทิตย์ส่องลอดลงมา เมื่อแสงอาทิตย์กระทบกับผนังถ้ำจึงเกิดประกายแวววาวเหมือนเพชร

คูหาเจดีย์สามยอด พื้นทางเดินเป็นหินมีลักษณะคล้ายดอกกุหลาบ

คูหาน้ำทิพย์ ตามผนังถ้ำเป็นหินย้อยสีขาวและน้ำตาล เป็นหลืบซ้อนกันมองดูคล้ายผ้าม่าน

คูหาฉัตรทอง มีหินงอกหินย้อยซ้อนเหลื่อมกันเป็นชั้นเสมือนฉัตร

คูหาส่องนภา ภายในมีหินงอกหินย้อยรูปทรงคล้ายดอกบัวคว่ำ

นอกจากนี้ ภายในถ้ำยังมีสายน้ำที่มีความตื้นลึกไม่เท่ากัน ในช่วงหน้าแล้ง น้ำลึกแค่ท่วมข้อเท้า สามารถเดินลุยได้ แต่มีบางช่วงอาจลึกเกิน ๕ เมตร โดยช่วงหน้าฝนควรระมัดระวังเป็นพิเศษ น้ำจะหลาก บางตอนเป็นหาดทรายผสมกรวด บางคูหามีพื้นที่เป็นโคลนเลน ควรมีไฟฉายติดตัวไปด้วย

นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมได้โดยการเดินลุยน้ำลัดเลาะไปตามริมผนังถ้ำ หรือพายเรือคายัคชมความงดงามภายในถ้ำ ช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการมาถ้ำเจ็ดคตคือเดือนธันวาคม

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 06.738´ E 99° 56.403´

ถ้ำดง

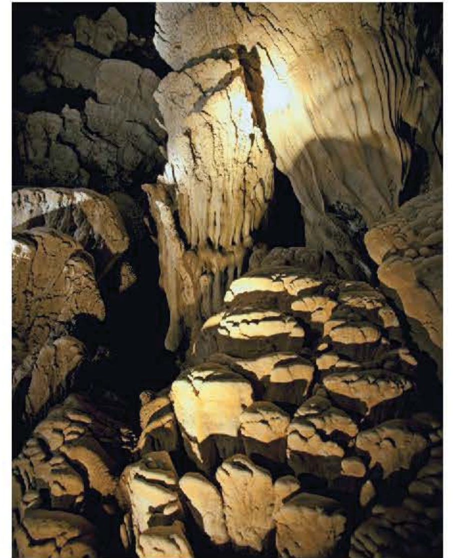
ถ้ำดง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ทำการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ถ้ำดงเป็นถ้ำขนาดเล็ก สามารถใช้เป็นที่หลบฝนได้ ตั้งอยู่บริเวณอ่าวฤาษี ซึ่งเป็นอ่าวเล็ก ๆ ที่มีหาดทรายขาวสะอาด และมีปะการังแข็งเหมาะแก่การดำน้ำตื้น เดินทางโดยนั่งเรือหัวโทง หรือเรือหางยาว จากท่าเรือที่ทำการอุทยานฯ ลัดเลาะไปตามคลองพันเตมะละกา ไปจนถึงอ่าวฤาษี

ดูที่ คลองพันเตมะละกา / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 35.294´ E 99° 38.755´

ถ้ำภูผาเพชร

ถ้ำภูผาเพชร ตำบลปาล์มพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เป็นถ้ำที่มีความสวยงามและมีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ และใหญ่ติดเป็นอันดับ ๔ ของโลก ภายในถ้ำมีพื้นที่กว้างขวางถึง ๘๐,๐๐๐ ตารางเมตร (๕๐ ไร่) เพดานถ้ำสูงโปร่ง มีหินงอกหินย้อยที่มีลักษณะรูปทรงแปลกตา มีการแบ่งออกเป็นห้องต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒๐ ห้อง แต่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแค่เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ละห้องมีลักษณะแตกต่างกัน เช่น มีหินงอกเป็นเสาหินปูนขนาดมหึมาค้ำเพดานถ้ำ ส่วนที่โคนเสาจะเป็นเกล็ดหินคล้ายแผ่นปะการังใต้ท้องทะเล เป็นต้น ห้องที่โดดเด่นที่สุดของถ้ำภูผาเพชรคือ ห้องแสงมรกต ซึ่งเพดานถ้ำจะมีช่องโหว่ทำให้แสงส่องมากระทบกับหินสีเขียวที่อยู่ใจกลางห้อง กลายเป็นลานแสงมรกต มหัศจรรย์แปลกตา

นอกจากความยิ่งใหญ่และความงดงามของหินงอกหินย้อยภายในถ้ำแล้ว ยังมีการค้นพบหลักฐานร่องรอยว่าเคยเป็นแหล่งพักพิงของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์เมื่อ ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว ประกอบด้วย กระดูกมนุษย์ส่วนกะโหลกศีรษะ เศษภาชนะดินเผาเคลือบลายเชือกทาบ กระดูกสัตว์ และเปลือกหอยบรรจุในภาชนะดินเผา ซึ่งสันนิษฐานว่าเคยเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 04.510´ E 99° 35.891´

ถ้ำลอดปูยู

ถ้ำลอดปูยู ตำบลปูยู อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ที่เขากาหยัง ทางทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน คำว่า *ปูยู* ภาษาท้องถิ่นแปลว่า *ปลาหมอ* จุดเด่นของถ้ำคือ มีคลองลอดในถ้ำและมีภูเขาคร่อมคลองไว้อีกที ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยและมีแท่งหินรูปร่างประหลาด หลังคาถ้ำมีความโค้งเล็กน้อย ในช่วงน้ำลด สามารถนั่งเรือลอดผ่านเข้าไปได้ ความยาวของช่วงที่ลอดถ้ำ ๓๐ เมตร อีกด้านของถ้ำ เป็นป่าชายเลน ที่มีความอุดมสมบูรณ์ การเดินทางสู่ถ้ำลอดปูยูที่สะดวกที่สุดคือทางเรือ สามารถขึ้นเรือได้ที่ท่าเรือตำมะลัง ห่างจากอำเภอเมืองสตูล ๙ กิโลเมตร

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 17.532´ E 100° 03.906´

ทางเดินบนสันหลังมังกร

ทางเดินบนสันหลังมังกร หรือเส้นทางมิราเคิลสตูล ตำบลตันหยงโป อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ใกล้เกาะกวางและหาดหินเหล็ก เป็นความมหัศจรรย์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบริเวณกลางทะเลอันดามัน ในช่วงน้ำลดจะมองเห็นสันทรายที่เกิดจากการทับถมของซากเปลือกหอยจำนวนมหาศาลโผล่เป็นแนวยาวกว่า ๓ กิโลเมตร มองดูคล้ายกับมังกร ลักษณะคดเคี้ยวไปมาอยู่กลางทะเล เชื่อมต่อจากเกาะปูเลาอูบี ซึ่งเปรียบเหมือนหัวมังกร ไปยังเกาะปูเลาติกอที่เปรียบเป็นหางมังกร ชาวบ้านเรียกกันว่า *หาดมังกร* นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมธรรมชาติและสัมผัสกับชุมชนของ

หมู่บ้านประมงมุสลิมที่ยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมได้ ช่วงเวลาที่เห็นสันทรายได้ชัดเจน คือ ช่วงน้ำลงระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๑๘.๐๐ นาฬิกา สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 37.135´ E 99° 57.227´

ทุ่งหญ้าวังประ

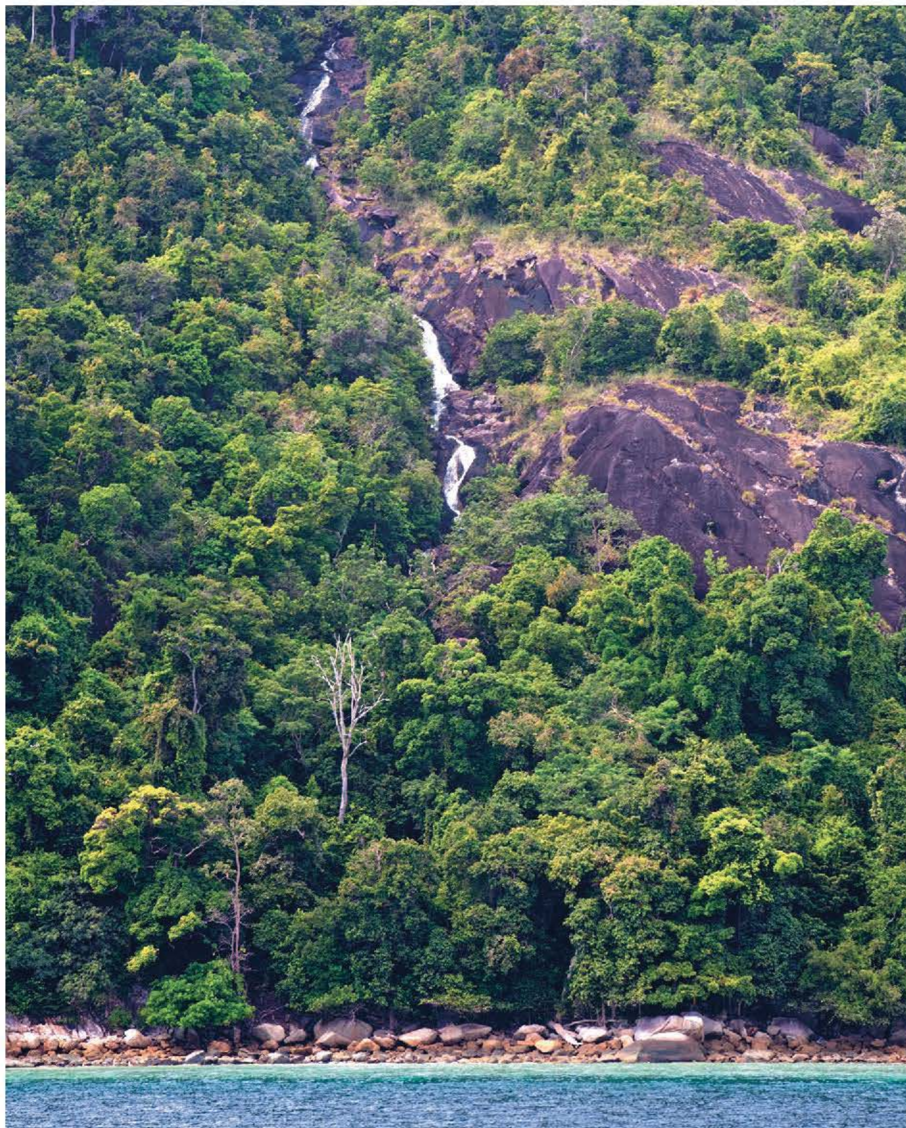
ทุ่งหญ้าวังประ ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอุทยานแห่งชาติทะเลบัน ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๑๘ กิโลเมตร ทุ่งหญ้าวังประเป็นทุ่งหญ้าที่มีพื้นที่ราบกว้างใหญ่ ตั้งอยู่กลางหุบเขา มีป่าเบญจพรรณที่หายากของภาคใต้อยู่ประปราย เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด อีกทั้งยังเป็นแหล่งดูนกที่สำคัญของจังหวัดสตูล

ดูที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 26.236´ E 100° 04.393´

น้ำตกโจรสลัด

น้ำตกโจรสลัด ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา บริเวณด้านหลังของเขาชะโดบนเกาะอาดัง เป็นเขตป่าดงดิบมีน้ำตกขนาดเล็ก บริเวณน้ำตกปกคลุมไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด มีน้ำไหลอุดมสมบูรณ์ตลอดปี มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระหว่างทางไปน้ำตก

ดูที่ เกาะตะรุเตา / เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 32.663´ E 99° 18.152´

ที่มาของชื่อน้ำตกโจรสลัด

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกาะตะรุเตาเป็นแหล่งกักขังนักโทษและมีกลุ่มโจรสลัดมาอาศัยอยู่ตามเกาะต่าง ๆ มากมาย และเนื่องจากเขาชะโด บนเกาะอาดัง มีง่อนผาที่สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ได้กว้างไกล จึงเป็นที่ซ่องสุมของโจรสลัดที่มาคอยส่องมองเรือสินค้าแล่นผ่าน บริเวณด้านหลังเขาชะโดมีน้ำตกอันชุ่มชื้น มีน้ำจืดไหลอุดมสมบูรณ์ตลอดปี โจรสลัดจึงใช้น้ำจากน้ำตกนี้เป็นแหล่งน้ำ และต่อมาน้ำตกนี้จึงได้ชื่อว่า *น้ำตกโจรสลัด*

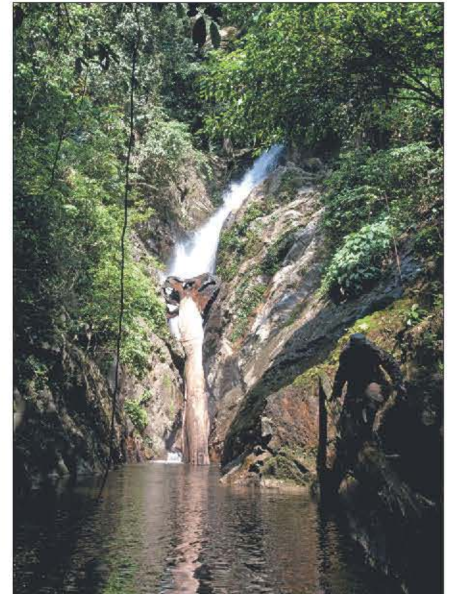

น้ำตกโตนปลิว

น้ำตกโตนปลิว ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน มีต้นน้ำเกิดจากภูเขาหัวกะหมิง เขาส่วนหนึ่งของทิวเขาจีนที่มียอดสูง ๗๕๖ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง และเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขานครศรีธรรมราช จึงมีน้ำไหลตลอดปี น้ำตกโตนปลิวประกอบด้วยชั้นน้ำตก ๕ ชั้น

ลักษณะของน้ำตกมีขนาดกว้างและใหญ่ น้ำไหลจากหน้าผาสูงตกลงมาตามลำธารเป็นแนวยาว ลดหลั่นลงมาเป็นชั้น ๆ มีความงดงาม ด้วยลักษณะที่โดดเด่นของน้ำตกแห่งนี้ จึงได้ชื่อว่าเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดสตูล

ดูที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 28.703´ E 100° 05.506´

น้ำตกธารปลิว

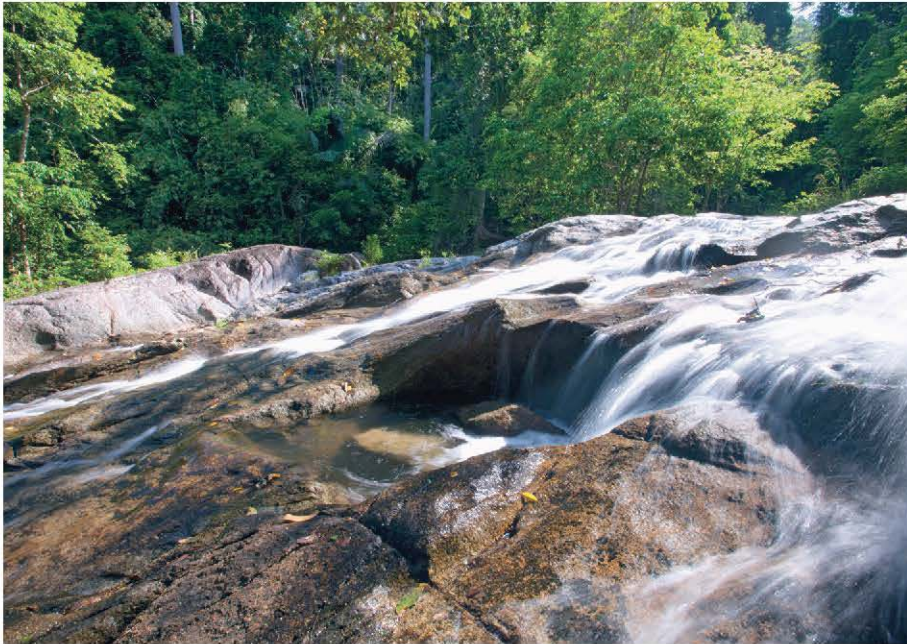

น้ำตกธารปลิว ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีต้นน้ำเกิดจากเขาลุงเตรอะ เป็นน้ำตก ๒ ชั้น แต่ละชั้นมีความสูงไม่มากนัก ชั้นบนเป็นแอ่งน้ำที่มีขนาดกว้าง ๔๐ เมตร และยาว ๕๐ เมตร น้ำจากชั้นบนไหลลงสู่แอ่งน้ำชั้นล่างและไหลลดหลั่นลงเรื่อย ๆ รวมกันเป็นสายน้ำ มีความงดงามตามธรรมชาติ บริเวณน้ำตกแวดล้อมด้วยป่าดงดิบที่อุดมสมบูรณ์ มีพรรณไม้นานาชนิด มีน้ำไหลตลอดปี สามารถลงเล่นน้ำได้ จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วไป

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 06.724´ E 99° 50.510´

น้ำตกปาหนัน

น้ำตกปาหนัน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล น้ำตกปาหนันมีชั้นน้ำตกทั้งหมด ๑๐ ชั้น เป็นน้ำตกที่ยังสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีป่าไม้ น้ำไหลแรงตลอดปี มีโขดหินและแอ่งน้ำที่สามารถเล่นน้ำได้

บริเวณน้ำตกยังเป็นที่ตั้งของเขื่อนผลิตพลังงานไฟฟ้าขนาดย่อม การเดินทางสะดวกสบาย รถยนต์สามารถวิ่งเข้าถึงตัวน้ำตกได้

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 30.894´ E 100° 05.761´

น้ำตกยาโรย

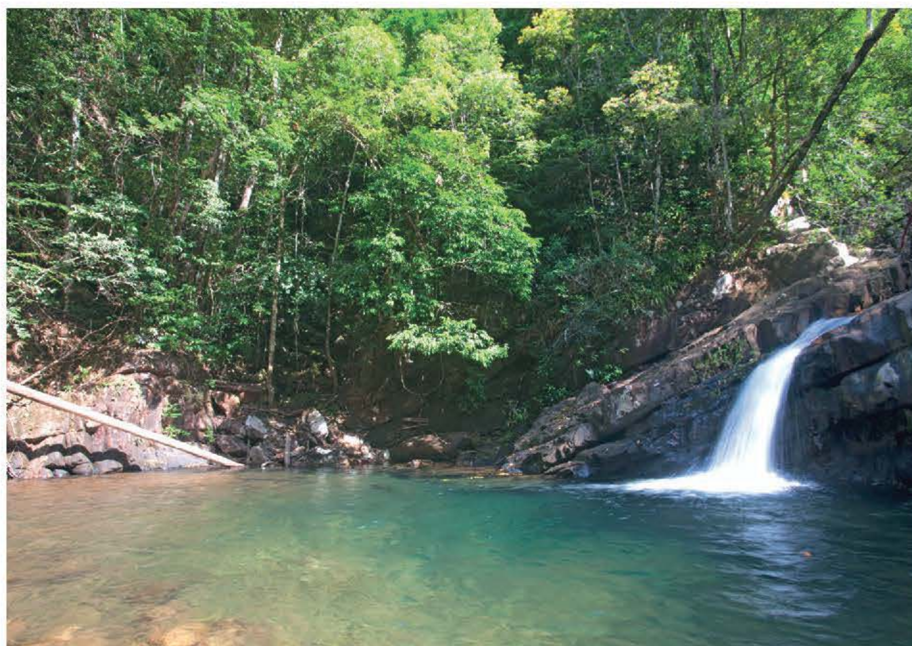
น้ำตกยาโรย ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน

มีต้นน้ำเกิดจากป่าหัวกะหมิง เขาส่วนหนึ่งของทิวเขาจีน ซึ่งมียอดเขาสูง ๗๕๖ เมตรเหนือระดับทะเลปานกลางและเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขานครศรีธรรมราช น้ำตกมีลักษณะเป็นน้ำตกขนาดกลาง มีสายน้ำไหลลดหลั่นกันลงมา ๙ ชั้น แต่ปัจจุบัน เปิดให้นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมได้ ๗ ชั้น น้ำตกแต่ละชั้นเป็นแอ่งน้ำ สามารถลงเล่นน้ำได้ ชั้นที่สูงชันที่สุดคือชั้นที่ ๔ มีสายน้ำไหลเป็นทางยาว ๒๐ เมตร ส่วนชั้นที่ ๕ เป็นชั้นที่งดงามที่สุด เพราะมีสายน้ำพุ่งออกมาเป็น ๒ สาย ตกลงมาจากผาหินที่มีความสูง ๑๐ เมตร บริเวณน้ำตกยังมีสภาพป่าดงดิบที่อุดมสมบูรณ์ น้ำไหลตลอดปี จัดได้ว่าเป็นน้ำตกที่สวยงามและเป็นจุดท่องเที่ยวสำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดสตูล

ดูที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 27.322´ E 100° 05.564´

น้ำตกลูดู

น้ำตกลูดู ตั้งอยู่ที่บริเวณอ่าวสน บนเกาะตะรุเตา ห่างจากที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ตะรุเตา ๓ กิโลเมตร ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล น้ำตกลูดูเป็นน้ำตกขนาดเล็ก แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติที่สมบูรณ์สวยงาม ระหว่างทางจากอ่าวสนไปน้ำตก มีเส้นทางเดินป่าให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาธรรมชาติ ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับมาเที่ยวน้ำตกคือ เดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน

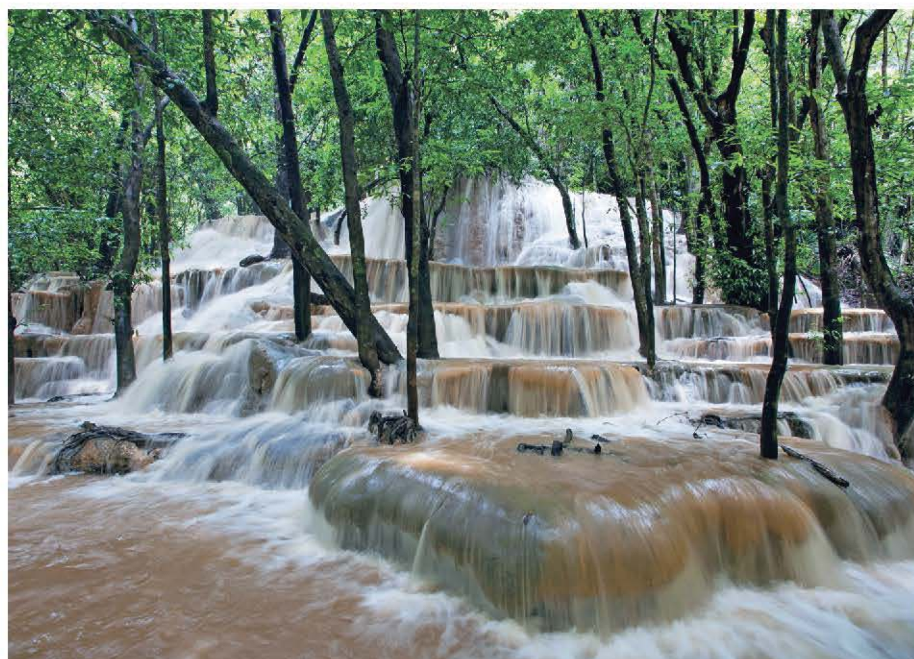
ดูที่ อ่าวสน / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 35.294´ E 99° 38.755´

น้ำตกวังสายทอง

น้ำตกวังสายทอง ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นน้ำตกที่เกิดจากธารน้ำล้นในถ้ำใต้ภูเขา ไหลลงมาเป็นแอ่งน้ำต่าง ๆ ลักษณะที่โดดเด่นของน้ำตกนี้คือ แอ่งน้ำแต่ละชั้นไหลตกลดหลั่นลงมามีลักษณะคล้ายดอกบัวบาน คือส่วนบนจะแคบ ส่วนล่างจะกว้างออก มีความสวยงาม แต่ละชั้นของน้ำตกเป็นหินปูน มีพื้นดินเป็นหินปนทราย ทำให้ไม่เกิดตะไคร่น้ำจับบริเวณก้อนหิน สามารถเดินและเล่นน้ำได้อย่างสะดวก บริเวณน้ำตกยังแวดล้อมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ เหมาะแก่การพักผ่อน สามารถเดินทางไปเที่ยวได้ตลอดปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 03.260´ E 99° 32.749´

บึงทะเลบัน

บึงทะเลบัน ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน บึงทะเลบันเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ ๐.๒ ตารางกิโลเมตร (๑๒๕ ไร่) อยู่กลางหุบเขา ขนาบด้วยทิวเขาจีนและทิวเขาวังประ เป็นที่อยู่อาศัยของปลาและสัตว์น้ำจืดจำนวนมาก โดยเฉพาะ *หมาน้ำ* หรือ *เขียดว้าก* สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่ส่งเสียงร้องคล้ายเสียงลูกสุนัข นับเป็นสัญลักษณ์หนองน้ำทะเลบัน รอบบึง มีต้นบากง พืชน้ำที่หายากขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น มีสะพานไม้ทางเดินศึกษาสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บึง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ดูนกที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดสตูล มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติและสวนสมุนไพรที่อยู่ใกล้ที่ทำการอุทยานฯ ให้เที่ยวชม

ดูที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 25.609´ E 100° 06.052´

หมาน้ำ หรือ เขียดว้าก

ชื่อสามัญ : Glandular frog

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hylarana glandulos*

หมาน้ำ หรือเขียดว้าก เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ หัวมีขนาดใหญ่ สีของลำตัวด้านบนมีสีค่อนข้างเทาถึงสีน้ำตาลแดง สลับกับมีจุดสีดำเล็ก ๆ ทั่วไป ปากมีสีเข้มสลับกับจุดหรือแถบสีขาว ในตัวผู้จะมีถุงเสียงขนาดใหญ่ จัดเป็นเขียดที่มีเสียงร้องดังที่สุดในบรรดาเขียดในสกุลเดียวกันที่พบในประเทศไทย ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ จะส่งเสียงร้องร้องคล้ายเสียงลูกสุนัขดัง "ว้าก ๆ ๆ ๆ" พบการกระจายพันธุ์ทั่วไปในหนองบึง คลอง หรือพื้นที่ชุ่มน้ำต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทย พบมากทางภาคใต้ โดยเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล

ผาชะโด

ผาชะโด ตั้งอยู่บนเกาะอาดัง ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ห่างจากเกาะตะรุเตาไปทางทิศตะวันตก ๔๐ กิโลเมตร บนผาชะโดเป็นลานโล่ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหินแกรนิต ในอดีตเป็นจุดสังเกตการณ์ของกลุ่มโจรสลัดเพื่อเข้าโจมตีเรือสินค้า เพราะทัศนวิสัยสามารถมองเห็นเกาะต่าง ๆ ของจังหวัดสตูลได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงามของเกาะอาดัง สามารถชมความงดงามของท้องทะเล ความงามของเกาะหลีเป๊ะ และเกาะต่าง ๆ บริเวณใกล้เคียงได้

ดูที่ เกาะตะรุเตา / เกาะหลีเป๊ะ / เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 32.663´ E 99° 18.152´

ผาโต๊ะบู

ผาโต๊ะบู เป็นหน้าผาตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าดิบแล้ง มีความสูง ๖๐ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง บนยอดเขาเป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม สามารถเดินเท้าขึ้นไปชมวิวได้ มีระยะทาง ๔๐๐ เมตร ใช้เวลาเดิน ๑๕ - ๒๐ นาที มีระเบียงไม้และศาลาพักผ่อน มองเห็นอ่าวพันเตมะละกา หมู่เกาะน้อยใหญ่ของทะเลสตูล และหาดทรายขาวสะอาดได้อย่างชัดเจน

ดูที่ อ่าวพันเตมะละกา / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 35.294´ E 99° 38.755´

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านละงู

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านละงู ตำบลกำแพง อำเภอละงู ตรงข้ามกับวัดอาทรรังสฤษฎิ์ จัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้และภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น เครื่องปั้นดินเผาโบราณ จานชาม เป็นต้น โบราณวัตถุชิ้นเด่น คือ หม้อ ๓ หู อายุกว่า ๔,๐๐๐ ปี นอกจากนี้มีการจัดแสดงของสะสมต่าง ๆ เช่น เครื่องทองเหลือง เครื่องเคลือบ เครื่องแก้ว เครื่องจักสาน เครื่องดนตรี เครื่องเสียง นาฬิกา พัดลม ของนายชัยวัฒน์ ไชยกุล นักสะสมของเก่า ผู้ริเริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑ์เดิมก่อนที่เทศบาลตำบลกำแพงจะเข้ามาช่วยสนับสนุนเงินทุนในการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ปัจจุบัน

ลักษณะพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารสองชั้น ชั้นล่างเป็นส่วนจำหน่ายผลิตภัณฑ์งานฝีมือและสินค้าพื้นเมืองของคนในตำบลกำแพง ส่วนพิพิธภัณฑ์อยู่บริเวณชั้นสองของอาคาร

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 29.125´ E 99° 28.852´

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล (คฤหาสน์กูเด็น)

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล (คฤหาสน์กูเด็น) ถนนสตูลธานี ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เดิมเป็นจวนของอำมาตย์ตรีพระยาภูมินารถภักดี (ตวนกู-บาฮุดดิน บินตำมะหงง) เจ้าเมืองสตูล ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า-เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๔๑ - ๒๔๕๙ สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคราวเสด็จปักษ์ใต้แต่มิได้ประทับแรม ต่อมาจึงใช้เป็นบ้านพัก และศาลาว่าการเมืองสตูล จนกระทั่งในสงครามโลกครั้งที่ ๒ อาคารหลังนี้ใช้เป็นกองบัญชาการของทหารญี่ปุ่น ต่อมากรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ และดำเนินการซ่อมแซม บูรณะวางระบบปรับอากาศ ติดตั้งระบบสาธารณูปโภค เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๓ สมเด็จพระ-เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล และเปิดให้ประชาชนเข้าชม

ภายในแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ๑๐ ห้อง ได้แก่ *ห้องที่ ๑* ห้องข้อมูลข่าวสาร *ห้องที่ ๒* ห้องภูมิหลังเมืองสตูล *ห้องที่ ๓* ห้องประชาสัมพันธ์ *ห้องที่ ๔* ห้องวิถีชีวิตชาวสตูล *ห้องที่ ๕* ห้องจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว *ห้องที่ ๖* ห้องบ้านเจ้าเมือง *ห้องที่ ๗* ห้องเรือนชานชาวบ้านสตูล *ห้องที่ ๘* ห้องรับแขกร่วมสมัยคฤหาสน์กูเด็น *ห้องที่ ๙* ห้องวัฒนธรรมชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล และ *ห้องที่ ๑๐* ส่วนชั้นดาดฟ้าและคาเฟเตเรีย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล เป็นสถาปัตยกรรมยุโรปแบบโคโลเนียล เป็นอาคาร ๒ ชั้น ผังอาคารเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส หลังคาทรงปั้นหยาแบบไทย อาคารชั้นล่างแบ่งเป็น ๔ ส่วน คือ ระเบียง ห้องโถงกลาง ห้องปีกสองข้าง และโถงด้านหลัง มีบันไดขึ้นชั้นบนที่โถงกลางและโถงหลัง ประตูหน้าต่างสร้างเป็นรูปโค้งแบบโรมัน ช่องลมมีหน้ามุขตกแต่งเป็นรูปดาวสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม ส่วนประกอบภายในส่วนใหญ่เป็นไม้ เช่น พื้น บานประตู หน้าต่าง

วงกบ บันได ราวบันได ลูกกรง และเพดาน กระเบื้องเดิมใช้กระเบื้องกาบกล้วยดินเผา ภายหลังเปลี่ยนเป็นกระเบื้องลอนคู่ นายช่างเป็นชาวปีนัง จึงมีอิทธิพลของสถาปัตยกรรมตะวันตกผสมผสานกับไทยและอิสลาม

ดูที่ บ้านบางนรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 22.231´ E 100° 02.384´

มัสยิดกลางจังหวัดสตูล

มัสยิดกลางจังหวัดสตูล หรือมัสยิด-มำบัง ถนนบุรีวานิชและสตูลธานี อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล สร้างขึ้นในสมัยพระยาสมันตรัฐบุรินทร์ (ตนกู มูฮำหมัดอา-เก็ม) เป็นเจ้าเมืองสตูล ในปี ๒๓๙๒ ชื่อมำบัง ตั้งตามชื่อเมืองสตูลในสมัยนั้น

ต่อมาในปี ๒๕๑๗ บูรณะใหม่เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จากเดิมที่เป็นโครงสร้างไม้ กลายเป็นสถาปัตยกรรมแบบอิสลามิกสมัยใหม่ที่โดดเด่นสวยงาม ตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบ หินอ่อน และกระจกใส ตัวอาคารแบ่งเป็น ๒ ตอน คือ ด้านนอกเป็นระเบียง มีบันไดขึ้นหอคอย ลักษณะเป็นยอดโดม สามารถมองเห็นทิวทัศน์เมืองสตูลได้ ส่วนด้านในเป็นห้องโถงใหญ่ใช้เป็นที่ละหมาด ชั้นล่างมีห้องใต้ดินเป็นห้องสมุด

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 36.899´ E 100° 03.980´

ร่องน้ำจาบัง

ร่องน้ำจาบัง ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะจาบัง ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ร่องน้ำจาบัง มีลักษณะเป็นกองหินใต้น้ำที่ความความลึก ๕ - ๒๐ เมตร มีปะการังก่อตัวขึ้นตามโขดหิน ปะการังที่พบมากในบริเวณนี้ ได้แก่ ปะการังจาน ปะการังเขากวางกิ่งหนา ปะการังกิ่งน้ำตาล - เขียว พบปะการังอ่อนหลากสีสันขึ้นหนาแน่น และสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด ได้แก่ ปูลูกกวาด ปูแมงมุม กุ้งพยาบาล กุ้งหางงอน ปลาสลิดทะเล ปลาสลิดหิน ปลากะรัง ปลากะพงเหลืองห้าเส้น ปลาสิงโต และปลาแพะ เป็นต้น ร่องน้ำจาบัง เป็นจุดดำน้ำชมปะการังอ่อนที่มีชื่อเสียงของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

ดูที่ อุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.291′ E 99° 09.697′

ล่องแก่งวังสายทอง

ล่องแก่งวังสายทอง หรือล่องแก่งคลองลำโลน ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีต้นน้ำ เกิดมาจากคลองลำโลน สายน้ำหลักของป่าต้นน้ำปากบารา และเป็นสายน้ำหลักของจังหวัดสตูล ระยะทางการล่องแก่งยาว ๘ กิโลเมตร ผ่านเกาะแก่งรวม ๑๖ แก่ง ใช้เวลา ๒ - ๓ ชั่วโมง มีระดับความยากของการล่องแก่งอยู่ในระดับปานกลาง สองข้างทางประกอบด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ระหว่างทางอาจได้พบเห็นภาพวิถีชีวิตของชนเผ่าซาไกอีกด้วย สามารถไปท่องเที่ยวได้ตลอดปี

ดูที่ น้ำตกวังสายทอง
พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 05.434´ E 99° 54.582´

ซาไก

ซาไก (สินอย เงาะ ชาวป่า) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์นิกริโต มีรูปพรรณสัณฐานคือ รูปร่างเตี้ย ผิวดำคล้ำ ผมหยิก ขมวดเป็นฝอย จมูกแบนกว้าง ริมฝีปากหนาดำ คิ้วดกหนา นัยน์ตาสีดำเป็นประกาย นิ้วมือนิ้วเท้าโต ชนเผ่าซาไกนี้เป็นชาติพันธุ์กลุ่มน้อยอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และได้อพยพเข้ามาอยู่ในแหลมมลายู ประเทศมาเลเซีย และแผ่ขยายไปตามพื้นที่ป่าเขาในภาคใต้ของประเทศไทย

วนอุทยานน้ำตกธาราสวรรค์

วนอุทยานน้ำตกธาราสวรรค์ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาหมาไม่หยก ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ มีพื้นที่ ๑๗.๗๒ ตารางกิโลเมตร (๑๑,๐๗๗.๒๕ ไร่) ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูงชัน มีป่าต้นน้ำลำธาร และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์

สภาพป่าทั่วไปเป็นดงดิบที่อุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ ไม้ยาง ตะเคียน หลุมพอ ไข่เขียว กระบาก แดงควน ไผ่ และหวายชนิดต่าง ๆ รวมถึงพืชสมุนไพร เช่น บอระเพ็ด ฟ้าทลายโจร ขมิ้นดำ ข่าแดง เป็นต้น สัตว์ป่าที่มักพบได้บริเวณวนอุทยานฯ ได้แก่ เสือ หมี กวาง อีเห็น หมูป่า ไก่ป่า ลิง ค่าง เม่น ชะนี ค้างคาว และนกชนิดต่าง ๆ เช่น นกขุนทอง นกกะลาหัวหงอก

ภายในบริเวณวนอุทยานฯ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญคือ *น้ำตกธาราสวรรค์* เกิดจากต้นน้ำของเขาไคร เป็นธารน้ำไหลตกจากหน้าผาสูง มีทั้งหมด ๕ ชั้น มีน้ำไหลตลอดปี

สภาพภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน อยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน และฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมกราคม แต่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม จะเป็นช่วงที่ฝนตกชุกมากที่สุด

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 33.885´ E 100° 03.294´

วัดชนาธิปเฉลิม

วัดชนาธิปเฉลิม ถนนศุลกานุกูล ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองที่ทางราชการใช้ประกอบพิธีสำคัญ ๆ ของจังหวัด เดิมเป็นวัดราษฎร์ ได้รับการยกฐานะเป็นพระอารามหลวง เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

วัดชนาธิปเฉลิม เดิมชื่อ *วัดมำบัง* เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕ มีเนื้อที่ ๗๒,๐๑๖ ตารางเมตร (๔๕ ไร่ ๔ ตารางวา) ปัจจุบันได้บูรณปฏิสังขรณ์โดยคงเหลือสภาพเดิม คือโครงสร้างของพระอุโบสถ และเสาบาน หน้าต่าง แกะสลักรูปเครือเถา ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดสตูลที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 36.624′ E 100° 03.828′

หมู่เกาะดง

หมู่เกาะดง ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะราวี หมู่เกาะดง ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่หลายเกาะ เช่น *เกาะดง (เกาะบูตัง) เกาะรอกลอย เกาะซาไก เกาะลิงขาว เกาะไม้ไผ่* และ*เกาะสาวัง* เป็นต้น เกาะดง มีขนาดใหญ่ที่สุด อยู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะราวี พื้นที่บนเกาะส่วนใหญ่ของหมู่เกาะดงเป็นป่าดงดิบ ป่าชายหาด มีพันธุ์ไม้หลายชนิด ได้แก่ ยางปาย หูกวาง จิกทะเล และสนทะเล เป็นต้น

แนวปะการังของเกาะดงก่อตัวได้ดีทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ มีพื้นที่แนวปะการังรวม ๑.๘๒ ตารางกิโลเมตร ปะการังขึ้นบนโขดหินที่ระดับความลึกระหว่าง ๔ - ๑๔ เมตร ปะการังมีความสมบูรณ์ดีมากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พบปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ ปะการังผิวยู่ยี่ สัตว์ทะเลที่พบ ได้แก่ ปะการังอ่อน หรือ ปะการังเจ็ดสี ปูลูกกวาด ปูแมงมุม หอยเบี้ยเทียม หอยเบี้ย หอยนมสาว หอยมือเสือ ดาวขนนก ปลาทะเลหลากหลายชนิด

ดูที่ เกาะราวี / เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.842′ E 99° 06.199′

หมู่เกาะบุโหลน

หมู่เกาะบุโหลน ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ประกอบด้วยเกาะต่างๆ ๘ เกาะ คือ *เกาะบุโหลนเล เกาะบุโหลนดอน เกาะบุโหลนไม้ไผ่ เกาะตงกู เกาะลามา เกาะอายำ เกาะรังนก* และ*เกาะลูกหิน* เกาะบุโหลนเลเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุด และเป็นเกาะเดียวที่ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ที่หมู่เกาะบุโหลนนี้ มีชาวประมงอาศัยอยู่จำนวน ๓๐๐ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง

หมู่เกาะบุโหลนมีชายหาดหลายแห่ง เช่น หาดหน้าเกาะ อ่าวพังกา อ่าวม่วง และหาดทิศตะวันออกของเกาะบุโหลนไม้ไผ่ เป็นต้น แต่ละหาดมีทิวทัศน์สวยงาม บางหาดมีทรายละเอียด บางหาดเป็นทรายปนปะการัง แนวปะการังของหมู่เกาะบุโหลนเป็นแนวปะการังริมฝั่ง ปะการังก้อนกระจายตัวบนพื้นทรายเป็นแนวกว้าง มีความลึกระหว่าง ๓.๕ - ๘ เมตร บางบริเวณปะการังก่อตัวบนโขดหิน (ทิศตะวันตกของเกาะบุโหลนเล) ปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลาง เกาะลูกหินปะการังมีความสมบูรณ์ดี ที่พบมาก ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังลายดอกไม้ ปะการังโต๊ะ ปะการังเขากวาง ปะการังผิวยู่ยี่ สัตว์ทะเลที่พบ ได้แก่ ฟองน้ำครก ดาวขนนก ปลิงทะเล ฝูงปลาสลิดทะเล ปลาผีเสื้อ ปลาสินสมุทร ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง เป็นต้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 29.860´ E 99° 19.257´

หาดเกาะบุโหลน

หาดเกาะบุโหลน อยู่บนเกาะบุโหลนเล หมู่เกาะบุโหลน ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล เกาะบุโหลนเลมีชายหาดหลายแห่ง เช่น หาดอ่าวม่วง หาดอ่าวพังกา หาดหน้าเกาะ ส่วนใหญ่เป็นหาดทรายกว้าง ทรายสีขาวหยาบ บางแห่งมีเศษปะการังและก้อนหินปะปนอยู่ บริเวณริมชายหาดเป็นหาดหินติดกับเชิงเขา พบสิ่งมีชีวิตหลายชนิด ได้แก่ ปูลม ปูทหาร ปูหนุมาน หอยขี้นก หอยเสียบ แมลงสาบทะเล ลิ่นทะเล และหนอนท่อ เป็นต้น

ดูที่ หมู่เกาะบุโหลน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 29.860´ E 99° 19.257´

หาดเกาะรอกลอย

หาดเกาะรอกลอย อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เกาะรอกลอย เป็นเกาะขนาดเล็ก อยู่ใกล้กับแหลมทางด้านตะวันออกของเกาะตงหรือเกาะบูตัง มีแนวปะการังเชื่อมต่อกัน ด้านในเป็นแหลมทรายที่เกิดจากการสะสมตัวของทรายและเศษซากปะการัง แหลมทรายจะโผล่พ้นน้ำ ทำให้สามารถนำเรือเข้าไปจอดได้ น้ำทะเลบริเวณนี้มีสีเขียวมรกต ได้รับฉายาว่า *ทะเลหยก* นอกจากนี้ยังมีแนวปะการังที่สวยงาม ตลอดจนมีป่าดิบชื้นเขตร้อนอยู่บนเกาะด้วย

ดูที่ อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.688´ E 99° 06.674´

หาดทรายขาว

หาดทรายขาว ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะราวี หาดทรายมีสีขาวละเอียด แนวปะการังก่อตัวขนานชายฝั่ง มีความสมบูรณ์ปานกลาง พบปะการังโขดและปะการังนิ้วมือผิวยู่ยี่ เหมาะกับการดำน้ำชมปะการังทั้งแบบน้ำตื้นและน้ำลึก ทิวทัศน์โดยรอบหาดสวยงาม เหนือแนวชายหาดมีทิวสนหนาแน่นให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยว และยังเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตาที่ ตต. ๖ มีสถานที่กางเต็นท์ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาพักค้างแรม

ดูที่ เกาะราวี / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 22.164´ E 99° 34.205´

หาดทรายอ่าวตะโละรีปา

หาดทรายอ่าวตะโละรีปา อยู่บริเวณก้นอ่าวตะโละรีปา ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอาดัง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศเหนือของแหลมสน เป็นหาดทรายที่สวยงาม มีลักษณะทรายสีขาวละเอียด ด้านหน้าหาดมีแนวปะการังก่อตัวขนานชายฝั่ง ห่างออกไป ๑๕๐ เมตร แนวปะการังทางด้านเหนือของหาดแหลมสนมีสภาพความสมบูรณ์ดีมาก อยู่ระหว่างความลึก ๔ - ๗ เมตร ปะการังที่พบมากได้แก่ ปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ และปะการังผิวยู่ยี่

ดูที่ เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.925´ E 99° 09.952´

หาดทุ่งสะโบ๊ะ

หาดทุ่งสะโบ๊ะ บ้านทุ่งสะโบ๊ะ ตำบลทุ่งบุหลัง อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ชายหาดยาว ๔ กิโลเมตร มีความลาดชันน้อยมาก เมื่อน้ำลงต่ำหาดทรายกว้างมาก ลักษณะเป็นหาดทรายละเอียดหรือหาดเลนสีน้ำตาล เหนือแนวหาดทรายขึ้นไป มีแนวต้นสน และแนวต้นมะพร้าวปลูกเรียงรายริมหาด การคมนาคมสะดวก มีถนนเลียบชายหาด รวมทั้งมีการก่อสร้างกำแพงกันคลื่นจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เกือบตลอดแนวชายหาด บริเวณชายหาดแห่งนี้มีสิ่งมีชีวิตหลายชนิด ได้แก่ ปากกาทะเล ปูปากกาทะเล หอยคราง หอยตุ๊บป่องลายคาด ดาวเปราะหนาม ดาวทราย หนอนท่อหอยหลอด เพรียงหัวหอม ปลิงทะเลสีส้ม กุ้งดีดขัน ดอกไม้ทะเล หนอนท่อดอกไม้ ที่

หาดแห่งนี้มีโฮมสเตย์จากชุมชนให้บริการ

พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 07.618´ E 99° 24.206´

หาดพัทยา

หาดพัทยา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะหลีเป๊ะ ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา หาดพัทยาเป็นชายหาดที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว มีความยาว ๑ กิโลเมตร หาดทรายโค้งเว้ารูปครึ่งวงกลม ทรายขาวสะอาด มีที่พัก ร้านอาหารเรียงรายอยู่ริมชายหาด

แนวปะการังหาดพัทยาก่อตัวขึ้นขนานชายฝั่ง เป็นแนวปะการังน้ำตื้น กระจายอยู่บนพื้นทรายที่ความลึก ๖ เมตร มีความสมบูรณ์น้อย ทางทิศตะวันตกของหาดพัทยาแนวปะการังก่อตัวได้ดี มีสภาพความสมบูรณ์ดีมาก ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ และปะการังผิวยู่ยี่ เป็นต้น

ดูที่ เกาะหลีเป๊ะ / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 17.474´ E 99° 10.870´

หาดราไว

หาดราไว อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีพื้นที่ครอบคลุม ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านขอนคลานตะวันออก หมู่ที่ ๒ บ้านราไวใต้ หมู่ที่ ๓ บ้านขอนคลานตะวันตก และหมู่ที่ ๔ บ้านราไวเหนือ ตำบลขอนคลาน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล หาดราไวเป็นหาดที่มีความยาวมากที่สุดของจังหวัดสตูล มีความยาวถึง ๓.๕ กิโลเมตร ลักษณะเป็นหาดทรายปนโคลน สีคล้ำปนด้วยเศษเปลือกหอยสีขาว ด้านทิศตะวันตกสามารถมองเห็นเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ตลอดแนวชายหาดมีต้นสนขึ้นเรียงราย สิ่งมีชีวิตที่พบ ได้แก่ หอยหลอด ดอกไม้ทะเล ปากกาทะเล และหอยขี้นก เป็นต้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ได้พัฒนาหาดราไวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลขอนคลาน โดยจัดภูมิทัศน์ของชายหาดใหม่ โดยสร้างสวนสาธารณะเป็นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 7° 00.041´ E 99° 24.139´

หาดแหลมสน

หาดแหลมสน ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอาดัง ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ลักษณะเป็นแผ่นดินยื่นไปในทะเล หาดทรายละเอียดสีขาว ความลาดชันต่ำ ความยาว ๑.๕ กิโลเมตร มีแนวต้นสนเรียงรายอยู่ริมชายหาด ทิวทัศน์สวยงาม สามารถมองเห็นเกาะหลีเป๊ะได้ หาดแหลมสนเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ที่ ตต. ๕

บริเวณหัวแหลมมีแนวปะการังแบบริมฝั่งก่อตัวขนานกับชายฝั่ง มีความสมบูรณ์ในระดับดี ที่ความลึก ๔ - ๗ เมตร ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังนิ้วมือผิวขรุขระ และปะการังถ้วยสมอง เป็นต้น

ดูที่ เกาะหลีเป๊ะ / เกาะอาดัง / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 18.184´ E 99° 10.372

แหลมตันหยงโป

แหลมตันหยงโป ตำบลตันหยงโป อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่บริเวณปากอ่าวสตูล มีลักษณะเป็นแผ่นดินยื่นไปในทะเล มีชายหาดยาวโค้ง ทรายสีน้ำตาล น้ำทะเลไม่ใส ชายหาดเป็นทรายปนโคลน เมื่อน้ำลงต่ำเกิดเป็นชายหาดกว้าง สิ่งมีชีวิตที่พบบริเวณหาดเลน ได้แก่ หอยเสียบ ปลิงดำ เม่นทะเล หนอนท่อ ปูทะเล และปูเสฉวน บางส่วนเป็นพื้นที่ป่าชายเลนพบพันธุ์ไม้หลายชนิด ได้แก่ โกงกางใบใหญ่ และโกงกางใบเล็ก เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 21.234´ E 99° 34.301´

อ่าวจาก

อ่าวจาก อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะตะรุเตา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ระหว่างอ่าวพันเตมะละกา อ่าวเมาะและ และอ่าวจาก มีความยาว ๑ กิโลเมตร มีหาดทรายแคบ มีความลาดชันต่ำ น้ำทะเลใส สามารถเล่นน้ำได้ พบแนวปะการังน้ำตื้นก่อตัวอยู่บริเวณปลายอ่าว มีลักษณะเป็นแหลมชายหาดหิน ปะการังขึ้นบนโขดหินใต้น้ำ สิ่งมีชีวิตที่พบได้แก่ ปูลม ปูเสฉวน หอยเสียบ ปลิงดำ เม่นทะเล หนอนท่อ และปลาทะเลขนาดเล็ก

ดูที่ เกาะตะรุเตา / อ่าวพันเตมะละกา / อ่าวเมาะและ / อุทยานแห่งชาติ-ตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 24.330′ E 99° 22.975′

อ่าวตะโละวาว

อ่าวตะโละวาว ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะตะรุเตา ในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา เป็นอ่าวกว้าง มีลักษณะเป็นอ่าวเปิด ปลายปีกอ่าวไม่โค้งเข้าหากัน มีหาดทรายปนโคลน พื้นที่ริมชายหาดบางส่วนเป็นป่าชายเลน มีพันธุ์ไม้ป่าชายเลนและสัตว์ที่อาศัยในป่าชายเลนหลากหลายชนิด เช่น โกงกาง แสม ตะบูน ปูก้ามดาบ ปูแสม ปูเสฉวน หอยขนาดเล็ก และปลาตีน เป็นต้น อ่าวตะโละวาวมีท่าเรือขนาดใหญ่ สำหรับจอดเรือรับส่งนักท่องเที่ยว และเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตาที่ ตต. ๑ (ตะโละวาว)

อ่าวตะโละวาว เคยเป็นสถานที่ตั้งนิคมฝึกอาชีพสำหรับนักโทษกักกันและนักโทษอุกฉกรรจ์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปัจจุบันทางอุทยานฯ ได้จำลองอาคารสถานที่ที่เคยอยู่ในนิคมฝึกอาชีพ เช่น บ้านพักของผู้คุม เรือนนอนของนักโทษ โรงฝึกอาชีพ ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเที่ยวชมอีกด้วย

ดูที่ เกาะตะรุเตา / อุทยานแห่งชาติเกาะ-ตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 22.496′ E 99° 24.336′

อ่าวตะโละอุดัง

อ่าวตะโละอุดัง ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ด้านทิศใต้ของเกาะตะรุเตา ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ๒๓ กิโลเมตร ในอดีตอ่าวแห่งนี้เป็นที่ตั้งของที่คุมขังนักโทษการเมืองกลุ่มกบฏบวรเดชและกบฏนายสิบ จำนวน ๗๐ คน ก่อนที่เกาะตะรุเตาถูกตัดขาดจากแผ่นดินใหญ่ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผู้คุมและนักโทษบางส่วนได้รวมตัวกันปล้นสะดมเรือที่แล่นผ่านช่องแคบมะละกา กระทั่งรัฐบาลไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปปราบปรามในที่สุด

อ่าวตะโละอุดังเป็นอ่าวใหญ่ มีหาดทรายละเอียดสีขาวยาว ๓๐๐ เมตร หาดทรายกว้าง มีความลาดชันต่ำ พบแนวปะการังขนาดเล็กก่อตัวขึ้นบริเวณปลายปีกอ่าว ปะการังมีความสมบูรณ์น้อย ในบริเวณอ่าวตะโละอุดังเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตาที่ ตต. ๒ มีท่าเรือสำหรับเทียบเรือขนาดใหญ่ จึงมีความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว พื้นที่รอบอ่าวถูกโอบล้อมด้วยภูเขาสูง มีระบบนิเวศป่าดงดิบชื้น พันธุ์ไม้อุดมสมบูรณ์ และมีสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด

ดูที่ เกาะตะรุเตา / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 19.504´ E 99° 24.616´

อ่าวนุ่น

อ่าวนุ่น ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล เป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีลักษณะเป็นเวิ้งอ่าวธรรมชาติ หาดทรายสีขาวนวล น้ำทะเลใส เหมาะกับการลงเล่นน้ำ มีสะพานเลียบเชิงเขา เป็นเส้นทางเดินเท้าระยะทาง ๔๐๐ เมตร สำหรับเดินชมความงดงามของท้องทะเลและชมสภาพธรรมชาติ และสามารถข้ามไปชมความงามของฝั่งตรงข้ามในบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราที่ ภต. ๑ (เขาโต๊ะหงาย) ได้ บริเวณอ่าวนุ่นมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพัก และศาลาอเนกประสงค์เพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ให้บริการ

ดูที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 30.164´ E 99° 27.305´

อ่าวพันเตมะละกา

อ่าวพันเตมะละกา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะตะรุเตา ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา อ่าวพันเตมะละกามีชายหาดแคบ ๆ ความยาว ๓ กิโลเมตร ด้านหลังชายหาดเป็นภูเขาสูง ตอนเหนือของอ่าวมี *คลองพันเตมะละกา* สองฝั่งคลองมีพื้นที่ป่าชายเลน พบพันธุ์ไม้ป่าชายเลนและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่าชายเลนหลายชนิด ได้แก่ โกงกางใบเล็ก โกงกางใบใหญ่ สาหร่ายทะเล ปูแสม ปูก้ามดาบ ปูเสฉวน และปลาตีน เป็นต้น

อ่าวพันเตมะละกา เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งจัดเป็นนิทรรศการแสดงเรื่องของธรรมชาติและประวัติศาสตร์ของเกาะตะรุเตา อ่าวพันเตมะละกาเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติเดินขึ้นเขาไปยังผาโต๊ะบู ที่ความสูง ๓๗๐ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ใช้เวลาเดินทาง ๒๐ นาที

ดูที่ เกาะตะรุเตา / คลองพันเตมะละกา / ผาโต๊ะบู / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 25.006´ E 99° 23.057´

อ่าวเมาะและ

อ่าวเมาะและ หรือหาดทรายแดง ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะตะรุเตา ระหว่างอ่าวพันเตมะละกาและอ่าวสน ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๔ กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด ความยาว ๗๕๐ เมตร เหนือแนวชายหาดมีทิวต้นมะพร้าวเรียงราย แนวปะการังก่อตัวขึ้นบนโขดหินบริเวณหัวและท้ายอ่าว โดยเฉพาะทางด้านทิศใต้ ปะการังมีความสมบูรณ์ปานกลาง ที่ระดับความลึกระหว่าง ๕ - ๘ เมตร ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังช่องเล็กแบบแผ่น ปะการังดอกจอก ปะการังลายดอกไม้ เป็นต้น บริเวณอ่าวมีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะสำหรับท่องเที่ยวพักผ่อนและลงเล่นน้ำ มีบ้านพักของอุทยานฯ สำหรับบริการนักท่องเที่ยว การคมนาคมบนเกาะสะดวก มีถนนสายเล็กเชื่อมยังถนนสายหลักสามารถเดินทางไปยังอ่าวต่าง ๆ บนเกาะตะรุเตาได้

ดูที่ เกาะตะรุเตา / อ่าวพันเตมะละกา / อ่าวสน / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 24.079´ E 99° 22.833´

อ่าวเรือใบ

อ่าวเรือใบ อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะอาดัง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นอ่าวที่มีจุดดำน้ำสวยงาม นักท่องเที่ยวนิยมมาดำน้ำและพักรับประทานอาหารกลางวัน พร้อมชมทิวทัศน์สวยงาม อ่าวเรือใบมีแนวปะการังก่อตัวบนพื้นทรายขนานกับชายฝั่ง ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังเขากวาง ปะการังเขากวางพุ่ม ปะการังอ่อนหรือปะการังเจ็ดสี แส้ทะเล พบสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด เช่น ดอกไม้ทะเล ปลิงทะเล หนอนฉัตร หนอนท่อ ปลาสิน-สมุทร ปลาผีเสื้อ ปลาการ์ตูนส้มขาว

ดูที่ หมู่เกาะบุโหลน
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 29.860´ E 99° 19.257´

อ่าวสน

อ่าวสน อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะตะรุเตา ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ที่ ตต. ๔ (อ่าวสน) มีชายหาดทรายขาวกว้าง ความยาว ๓.๕ กิโลเมตร ด้านทิศใต้ของอ่าวมีแนวสันทรายยื่นออกไปเล็กน้อย เป็นปากคลองน้ำจืดจาก *น้ำตกลูดู* ที่อยู่ห่างออกไป ๔ กิโลเมตรไหลลงสู่ทะเล เหนือหาดทรายเป็นทิวสนร่มรื่น บรรยากาศเงียบสงบ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมมาเล่นน้ำและพักผ่อน อ่าวสนยังคงสภาพธรรมชาติค่อนข้างสมบูรณ์ มีเต่าทะเลขึ้นมาวางไข่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนและเดือนมีนาคมด้วย

ดูที่ เกาะตะรุเตา / น้ำตกลูดู / อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 22.444´ E 99° 21.928´

อุทยานแห่งชาติตะรุเตา

อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๗ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๔๙๐ ตารางกิโลเมตร (๙๓๑,๒๕๐ ไร่) ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ จำนวน ๕๑ เกาะ ได้แก่ *เกาะตะรุเตา เกาะอาดังราวี เกาะหลีเป๊ะ เกาะกลาง เกาะบาตวง* และ*เกาะบิสสี* เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตา ได้รับการยกย่องจากองค์การ UNESCO ให้เป็นมรดกแห่งอาเซียน (ASEAN Heritage Parks and Reserves) มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มาก มีระบบนิเวศหลากหลายประเภท ได้แก่ ป่าดงดิบ ป่าผสมผลัดใบหรือป่าเขาหินปูน ป่าชายหาด ป่าพรุ ป่าชายเลน หาดทราย หาดหิน และแนวปะการัง

ระบบนิเวศแนวปะการังของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาก่อตัวขึ้นรอบเกาะ เช่น *เกาะตะรุเตา เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะจาบัง เกาะหินงาม* เป็นต้น แนวปะการังริมฝั่งโดยส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์ปานกลาง มีจุดดำน้ำที่เป็นที่นิยมหลายแห่ง นอกจากนั้นยังมีทิวทัศน์ท้องทะเลและเกาะต่าง ๆ สวยงามมาก เช่น *เกาะหินงาม หินซ้อน เกาะไข่* เป็นต้น

พันธุ์พืชที่พบ ได้แก่ หงอกค่าง ยางปาย ยางเสี้ยน เคี่ยมคะนอง รักขาว งิ้วป่า ไทรย้อยใบทู่ เสม็ดชุน เสม็ดขาว วา จิกทะเล หูกวาง สนทะเล จิกนา จิกน้ำ ตีนเป็ดเล็ก

เต่าร้างแดง เหงือกปลาหมอดอกม่วง ฝาดขลู่ ตะบูน ปรงเขา ทุ้งฟ้า กระทุ่ม ตีนเป็ด เป็นต้น

สัตว์ป่าที่พบ ได้แก่ หมูป่า กระรอกบินกระจง ลิงแสม ค่างแว่นถิ่นใต้ นากใหญ่ขนเรียบ นกยางเขียว งูเหลือม งูจงอาง กบน้ำกร่อย กบภูเขา กบหนอง ผีเสื้อมรกตธรรมดา มวน เต่าทอง ทาก ตะขาบ

สัตว์ทะเลที่พบ ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังโต๊ะ ปะการังโขด ปะการังร่องหนาม ปะการังอ่อน กัลปังหา ลิ่นทะเล เพรียงหัวหอม อีแปะทะเล ปลิงสายสะดือ พลับพลึงทะเล เม่นดำหนามยาว สาหร่ายเห็ดหูหนู โลมาหัวขวดธรรมดา โลมาหัวขวดมลายู โลมาหัวบาตรครีบหลัง เต่ามะเฟือง เต่าตนุ เต่ากระ เต่าหญ้า ปลากระเบน ปลาการ์ตูน ปลาผีเสื้อ ปลาสินสมุทร ปลาสิงโต ปลาโนรี ปลากะรัง ปลาปักเป้า ปลาอมไข่ ปลาทราย ปลาเก๋า เป็นต้น

ดูที่ เกาะตะรุเตา / เกาะราวี / เกาะหลีเป๊ะ / เกาะอาดัง / อ่าวตะโละวาว / อ่าวตะโละอุดัง

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 21.178´ E 99° 23.253´

อุทยานแห่งชาติทะเลบัน

อุทยานแห่งชาติทะเลบัน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอควนโดน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๙๖ ตารางกิโลเมตร (๑๒๒,๕๐๐ ไร่) ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ได้แก่ เขาวังช้าง เขาวังเพนียด เขาจีน เขามดแดง เขาหาบเคย เขากวงใหญ่ เป็นต้น โดยมียอดเขาสูงสุดที่เขาจีน สูง ๗๕๖ เมตร จากระดับทะเลปานกลาง

ทะเลบัน เป็นชื่อของบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ เนื้อที่ ๐.๒ ตารางกิโลเมตร (๑๒๕ ไร่) กลางหุบเขาจีนและเขามดแดง โดยรอบบึงด้านทิศตะวันออกประกอบด้วยป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ ด้านทิศตะวันตกเป็นทิวเขาหินปูน พื้นที่ป่ามีระบบนิเวศ *ป่าดงดิบชื้น ป่ารุ่นหรือป่าเหล่า ป่าชายเลน*

พันธุ์ไม้ ที่พบได้แก่ ยางปาย ยางแดง ตะเคียนทอง ไข่เขียว กะบาก สยา มะคะ ทุ้งฟ้า กระโดน ตะแบก เปล้า ส้าน ปออีเก้ง โมกมัน มังตาน ผ่าเสี้ยน โกงกาง ปะสัก แสมขาว โปรงตาตุ่ม ถั่วขาว ตีนเป็ดทะเล สัตว์ป่า ที่พบได้แก่ แมวลายหินอ่อน สมเสร็จ เลียงผา เก้ง นกหว้า ไก่จุก นกยางกรอกพันธุ์จีน นกกระปูดเล็ก นกบั้งรอกเล็ก ท้องแดง เต่าจักร เต่าหกดำ ตะพาบน้ำ ตุ๊กแกป่าใต้ กิ้งก่าบินหัวสีฟ้า อึ่งกรายหัวแหลม จงโคร่ง เขียดว้าก

ผืนป่าดงดิบแห่งนี้เป็นที่อยู่ของชนเผ่า *ซาไก* หรือ *เงาะป่า* เป็นชนพื้นเมืองรุ่นสุดท้ายที่อาศัยอยู่ในผืนป่าแห่งนี้ ชนเผ่าซาไกได้รับสมญาว่า ราชันย์แห่งพงไพร ผู้ชำนาญการเดินทางและใช้ชีวิตในป่า ปัจจุบันชาวเผ่าซาไกมี ๙ คน มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปเพราะได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาชุมชนเมืองและผลกระทบจากการบุกรุกป่ามากขึ้น

ภายในอุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญมากมาย เช่น *บึงทะเลบัน ทุ่งหญ้าวังประ* เป็นป่าเบญจพรรณที่หายากในภาคใต้ *น้ำตกยาโรย* มีความสูงถึงเก้าชั้น เกิดจากป่าดิบชื้นของยอดเขาจีน ถ้ำโตนดิน ภายในมีหินงอกหินย้อยและมีลำธารสายเล็กไหลผ่านด้วย *ถ้ำลอดปูยู* เกิดจากเขาหินปูนขนาดใหญ่ที่ขวางคลองอยู่เป็นโพรงโค้งสวยงาม และยังมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติผืนป่าทะเลบันให้นักท่องเที่ยวได้ชมทะเลบันอย่างใกล้ชิด

ดูที่ ถ้ำลอดปูยู / ทุ่งหญ้าวังประ / น้ำตกยาโรย / บึงทะเลบัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 25.542´ E 100° 06.106´

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้รับประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ มีพื้นที่ ๔๙๓.๓๘ ตารางกิโลเมตร (๓๐๘,๓๖๒.๕๐ ไร่) ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ ๒๒ เกาะ ได้แก่ *เกาะเขาใหญ่ เกาะเภตรา เกาะเหลาเหลียง* และ*เกาะลิดี* เป็นต้น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะเขาหินปูน มีที่ราบบริเวณชายหาดของเกาะต่าง ๆ อุทยานฯ มีความหลากหลายของระบบนิเวศ ได้แก่ *ป่าดงดิบ ป่าชายหาด ป่าชายเลน* และ*แนวปะการัง*

พันธุ์พืช ที่พบ ได้แก่ ตะเคียนหิน ตะเคียนทราย ยาง สาวดำ ตะแบก สนทะเล กระทิง ปอทะเล พะยอม โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก โปรง ตะบูน เป็นต้น

สัตว์ป่า ที่พบ ได้แก่ พะยูน นางอาย ค่างแว่นถิ่นใต้ กระจง หมูป่า ค้างคาว นกยางทะเล นกออก นกชาปีไหน นกกาฮัง นกแก๊ก เหยี่ยวแดง งูเหลือม ตะกวด ปูไก่ เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีระบบนิเวศแนวปะการังขนาดใหญ่ อยู่บริเวณเกาะต่าง ๆ ปะการังมีความสมบูรณ์ดี มีสัตว์ทะเลหลากหลายชนิด ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังจาน ปะการังเขากวาง ปลิงทะเล ดาวทะเล ดาวขนนก ทากปุ่ม ทากหนาม ปลาปักเป้า ปลากระพงแดง ปลาไหลทะเล ปลากระบอก ปลาอินทรี ปลาโอ ปลาสินสมุทร ปลานกแก้ว ปลาสาก ปลาสิงโต ปลาโนรี ปลาผีเสื้อ ม้าน้ำ เป็นต้น

ดูที่ เกาะเขาใหญ่ / เกาะลิดี
พิกัดภูมิศาสตร์ N 6° 30.078´ E 99° 27.188´

ปูไก่
ชื่อสามัญ : Terrestrial crab
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cardisoma carnifex*

ปูไก่ มีลักษณะกระดองกลมสีน้ำตาลอมม่วง ขอบด้านหน้าโค้งมนไม่มีสัน ตาอยู่บนก้านตา เบ้าตากว้าง รยางค์ขากรรไกรหลังคู่ที่ ๓ อยู่ห่างกัน ส่วนอกข้างช่องปากปกคลุมด้วยขนสั้นหนาแน่นเป็นพรม ก้ามยาวสีแดงสดหรือขาว ก้ามซ้ายใหญ่กว่าขวา ปูไก่เป็นปูน้ำจืดชอบอยู่ตามลำธาร ปกติจะพบได้ตามเกาะทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ปูไก่จะออกหากินในช่วงเวลากลางคืน มีเสียงร้องคล้ายกับไก่ จึงเป็นที่มาของชื่อ ปูไก่

ดัชนีคำ

ดัชนีภาพ

แหล่งภาพ

กีฬาสิละ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะเขาใหญ่	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะไข่	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะตะรุเตา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะยาง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะราวี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะลิดี	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะหลีเป๊ะ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เกาะหินงาม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เกาะอาดัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ไก่กอและ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เขตชายแดนไทย - มาเลเซีย (ด่านวังประจัน)	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
เขียดว้าก	พิพัฒน์ สุวรรณมล
คลองพันเตมะละกา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
งานประเพณีแข่งขันว่าว จังหวัดสตูลและแข่งขันว่าว นานาชาติ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
งานประเพณีลอยเรือ เกาะหลีเป๊ะ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
งานประเพณีวิ่งผลัดมหาสมุทร สู่มหาสมุทร	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
งานรักษ์เล ป่า ฟ้า สตูล	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
งานวิ่งย้อนรอยประวัติศาสตร์ เกาะตะรุเตา	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ชาวไทยมุสลิม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ชายหาดปากบารา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ซาไก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ดวงตราประจำจังหวัดสตูล	กรมศิลปากร
ถ้ำเขาทะนาน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ถ้ำจระเข้	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ถ้ำเจ็ดคต	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ถ้ำดง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ถ้ำภูผาเพชร	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ถ้ำลอดปูยู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ทางเดินบนสันหลังมังกร	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ทุ่งหญ้าวังประ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
นกหัวขวานด่างแคระปักษ์ใต้	พิพัฒน์ สุวรรณมล
น้ำตกโจรสลัด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกโตนปลิว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกธารปลิว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกปาหนัน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกยาโรย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกลูดู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
น้ำตกวังสายทอง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
บึงทะเลบัน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ป่าไม้	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ปูไก่	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด
ผาชะโด	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ผาโต๊ะบู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
แผนที่จังหวัดสตูล	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านละงู	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล (คฤหาสน์กูเด็น)	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
มัสยิดกลางจังหวัดสตูล	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
มัสยิดมำบัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
รองเง็ง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ร่องน้ำจาบัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ล่องแก่งวังสายทอง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วนอุทยานน้ำตกธาราสวรรค์	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วิถีชีวิตชาวมุสลิม	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
วัดชนาธิปเฉลิม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
ว่าวหัวควาย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หมู่เกาะดง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หมู่เกาะบุโหลน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
	บริษัท สำนักพิมพ์แพนสยาม จำกัด
หาดเกาะบุโหลน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดเกาะรอกลอย	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

หาดทรายขาว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หาดทรายอ่าวตะโละรีปา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดทุ่งสะโบ๊ะ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดพัทยา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดราไว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
หาดแหลมสน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
แหลมตันหยงโป	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวจาก	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวตะโละวาว	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวตะโละอุดัง	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

อ่าวนุ่น	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวพันเตมะละกา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวเมาะและ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวเรือใบ	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อ่าวสน	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติทะเลบัน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริษัท เขียนเพลิน จำกัด
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	บริษัท เขียนเพลิน จำกัด

อ่าวสน

บรรณานุกรม

กรมป่าไม้, สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. **อุทยานแห่งชาติในเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984), ๒๕๔๓.

กรมศิลปากร. **ปกิณกศิลปวัฒนธรรม เล่ม ๑๖ จังหวัดสตูล**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๕๓.

กวี วรกวิน. **ชุดพัฒนาทักษะสังคม แผนที่ความรู้ท้องถิ่นไทยภาคใต้**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสมาคมภูมิศาสตร์ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด, ๒๕๕๓.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **ตะรุเตา เกาะสวรรค์แห่งทะเลอันดามันใต้**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๔

_______. **ช่วยอันดามัน เที่ยวอันดามัน** : **คู่มือแหล่งท่องเที่ยว 6 จังหวัดอันดามัน**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๘.

_______. **เที่ยวไทยครึกครื้น เศรษฐกิจไทยคึกคัก สตูล**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๒.

กำธร กังแฮ. **"มำบัง, มัสยิด"**, ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม ๑๒**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, ๒๕๔๒.

เขมิกา หวังสุข. เรียบเรียง. **ภาคใต้** : **ประวัติศาสตร์และโบราณคดี**. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๑.

ชาธร สิทธิเคหภาค. **ที่สุดอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย**. สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า, ม.ป.ป.

เต็ม สมิตินันทน์. **ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๔**. ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้. ม.ป.ท. : บริษัทประชาชน จำกัด, ๒๕๔๔.

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์. (บรรณาธิการ). **สารานุกรมอันดามัน**. กรุงเทพฯ : บริษัท ไซเบอร์พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๒.

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์. **คู่มือท่องเที่ยวทางเชิงนิเวศทางทะเล สมุทรสัญจร เกาะฝั่งอันดามันใต้ กระบี่ ตรัง สตูล** : กรุงเทพฯ. ม.ป.พ., ๒๕๔๓.

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ และพันธุ์ทิพย์ วิเศษพงษ์พันธุ์. คู่มืออันดามัน : **ปูทะเลไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๐.

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ และสกลพรรณ ทิพานันท์ (บรรณาธิการ), **ทะเลไทย**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๑.

ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์, อนุวัต สายแสง, บารมี เต็มบุญเกียรติ และนัท สุมนเตมีย์. **คู่มือปลาทะเลไทย เล่ม ๒**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๒.

_______. **คู่มือปลาทะเลไทย เล่ม ๓**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๒.

_______. **คู่มือปลาทะเลไทย เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๔.

นิพนธ์ พงศ์สุวรรณ. **แผนที่แนวปะการังในน่านน้ำไทย เล่มที่ ๒ ทะเลอันดามัน**. ภูเก็ต : เวิลด์ออฟเซ็ท ภูเก็ต, ๒๕๔๒.

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. **รวมเรื่องเมืองสตูล**. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. ม.ป.ท. : โรงพิมพ์วัฒนาการพิมพ์, ๒๕๔๘.

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. **ข่าวอบจ.สตูล**. ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔.

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. **ข่าวอบจ.สตูล**. ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔.

พุทธมนต์ สิทธิเคหภาค. **ป่ามรดกไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, ๒๕๔๕.

มาโนช วงษ์สุริย์รัตน์, ธนโรจน์ โพธิสาโร, รัตนา ลักขณาวรกุล, วสา สุทธิพิบูลย์, สุวรรณ พิทักษ์สินธร, มณีนุช คราประยูร และคณะ. **อุทยานแห่งชาติทางทะเล**. ม.ป.ท. : ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล. ๒๕๓๗.

มาโนชญ์ บุญญานุวัตร. **"มัสยิด"**, ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม ๑๒**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, ๒๕๔๒.

ยุพดี เสตพรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย Geography of Thailand**. กรุงเทพฯ : พิศิษฐ์การพิมพ์, ๒๕๔๒.

วรรณี พุทธาวุฒิไกร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์. **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮาส์, ๒๕๔๖.
วสา สุทธิพิบูลย์. **อุทยานแห่งชาติภาคใต้**. กรุงเทพฯ : สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, ๒๕๕๓.
วสา สุทธิพิบูลย์, ธนโรจน์ โพธิสาโร, ธนากร หงส์พันธ์ และมาณี ปานแดง. **อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ส่วนนันทนาการและสื่อความหมาย สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๘.
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. **แนะนำแหล่งท่องเที่ยว ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้**. สงขลา : ลิมบราเดอร์ การพิมพ์, ๒๕๓๐.
สมัย สุทธิธรรม. **สารคดีชุด ถิ่นทองของไทย : สตูล**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕
ส่วนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. **อีกัดลาโวจ (Marine Fish Urak Lawoi Rawai Village)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ. **พระบารมีปกเกล้า ผืนป่าปกแผ่นดิน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๘.
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล. **สืบสาวเรื่องราวชาวเมืองสตูล ที่ระลึกในงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ ๑๔ จังหวัดภาคใต้**. สตูล : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล, ๒๕๕๓.
______. **สรุปผลการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม**. สตูล : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล, ๒๕๕๔.
สำนักพิมพ์สารคดี. **หนังสือ “นายรอบรู้” แผนที่ 76 จังหวัด เที่ยวทั่วไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๙.
สุภาพร สุกสีเหลือง และคณะ. **๖๐ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ๖๐ ปี มศว.** . สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยยูเนียนกราฟฟิกส์ จำกัด, ๒๕๕๓.
หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นภาคใต้. **แหล่งศิลปกรรมท้องถิ่นภาคใต้**. สงขลา : สมัชชาองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นภาคใต้, ๒๕๔๓.
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. **วารสารอบจ.สตูล. ๓(๒)** ; เมษายน-พฤษภาคม ๒๕๕๓.
______. **วารสารอบจ.สตูล. ๓(๖)** ; ธันวาคม ๒๕๕๓-มกราคม ๒๕๕๔.
______. **วารสารอบจ.สตูล. ๔(๕)** ; ตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๔.
______. **วารสารอบจ.สตูล. ๕(๑)** ; มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.
อนุวัฒน์ นทีวัฒนา. **ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย**. เอกสารเผยแพร่สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ฉบับที่ ๓๙. กรุงเทพฯ : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๑.
เอกสารแนะนำอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้. **อุทยานแห่งชาติของไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๕

เว็บไซต์ :
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (www.sac.or.th)
สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (www.dnp.go.th)

โครงการจัดทำหนังสือ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคใต้
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คณะที่ปรึกษา

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นายกราชบัณฑิตยสถาน
นายวันชัย ศารทูลทัต
นายเสรี วังส์ไพจิตร
นายพิสิฐ เจริญวงศ์
นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
คุณหญิงคณิตา เลขะกุล
นางสาววนิดา สถิตานนท์
นางสายสุนีย์ สิงหทัศน์
นางศศิอาภา สุคนธรัตน์

คณะกรรมการอำนวยการ

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๑	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านบริหาร	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน	รองประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๐	กรรมการ
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว	กรรมการ
อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการ
อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคใต้	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองวารสาร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองข่าวสารการท่องเที่ยว	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดซื้อจัดจ้าง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่โฆษณาในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการบริการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคกลาง
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นางเพ็ญประภา ธนากร
นายพรพล ปั่นเจริญ
นางสาวเกศมณี รัศมี
นางสาวปุณณดา ยังสว่าง

บริษัท วิเสจ จำกัด
พิสูจน์อักษรและบรรณาธิการ

ดำเนินการผลิต

ฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
ISBN 978-974-679-225-7

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑
Website : www.tourismthailand.org E-mail : info@tat.or.th

9 789746 792257